

Kotona Etelä-Karjalassa

Etelä-Karjalan kotoutumisohjelma

Sisällysluettelo

1. Johdanto

- 1.1. Keskeinen lainsäädäntö
- 1.2. Ohjelman valmisteluprosessi

2. Maahan muuttaneiden ja vieraskielisen väestöpohjan muodostama tilannekuva Etelä-Karjalassa

3. Ohjaus ja neuvontapalvelut maahan muuttaneille

- 3.1. Ohjaus ja neuvontapalveluiden järjestäminen
- 3.2. Ohjaus ja neuvontapalvelu Momentti (KotoL 10 §)

4. Yhteydenotto kotoutumista edistäviin palveluihin

5. Kotona lapsiaan hoitavien vanhempien tavoittaminen kotoutumista edistävien palvelujen piiriin (KotoL 9§,14§, 15§)

6. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja kotoutumissuunnitelma (KotoL 14 ja 16 §)

- 6.1. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi
- 6.2. Kotoutumissuunnitelma
- 6.3. Kotoutuja-asiakkaiden ohjaus ja neuvonta (KotoL 13§:n mom. 5 kohta)

7. Monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja monialainen kotoutumissuunnitelma (KotoL 15 ja 17 §)

- 7.1. Monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi
- 7.2. Monialainen kotoutumissuunnitelma

8. Yhteiskuntaorientaatio (KotoL 25 §)

9. Kotoutumiskoulutus (KotoL 26 ja 27 §)

- 9.1. Kotoutumiskoulutus työvoimakoulutuksena Etelä-Karjalassa
- 9.2. Kotoutumiskoulutus omaehtoisena koulutuksena
- 9.3. Kielitaidon päättötestaus (KotoL 26§)

10. Muu koulutus ja palvelut Etelä-Karjalassa, jotka edistävät suomen kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä

- 10.1 Työllisyydestä- ja maahanmuutosta vastaavan viranomaisen palveluta
- 10.2. Kuntien yrityspalvelut
- 10.3. Etelä-Karjalan hyvinvointialueen uetun työllistymisen palvelut
- 10.4. Tutkintoon valmentava TUVA-koulutus Etelä-Karjalassa
- 10.5. Vapaan sivistystyön koulutukset maahan muuttaneille Etelä-Karjalassa
- 10.6. Muita kielen oppimista ja työllisyyttä edistäviä toimijoita ja palveluita Etelä-Karjalassa

11. Muita kotoutumista edistäviä palveluita Etelä-Karjalassa

- 11.1. Kunnallisia kotoutumista edistäviä palveluita Etelä-Karjalassa
- 11.2. Hyvinvointialueen kotoutumista edistäviä palveluita
- 11.3. Kolmannen sektorin; yhteisöjen ja järjestöjen kotoutumista edistäviä palveluita Etelä-Karjalassa

12. Yhteistyö ja verkostot kotoutumisen edistämisessä Etelä-Karjalassa

13. Yhteenveto

Lähteet

Liite 1 Pakolaistyön maakunnallinen toimintamalli

1.

Johdanto

Kotoutumislain (2023/681, astuu voimaan 1.1.2025) mukaan jokaisen kunnan tai useamman kunnan yhdessä on laadittava kotoutumisohjelma sekä kotoutumisohjelma-asiakirja. Tähän kotoutumisohjelma-asiakirjaan on koottu keskeiset Etelä-Karjalan alueen kotoutumisen palvelut.

Etelä-Karjalan maahanmuuttopalvelut aloittivat toimintansa vuoden 2023 alusta, kun sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyivät hyvinvointialueen järjestettäväksi. Etelä-Karjalan kunnat ovat tehneet kuntalain 54 §:n mukaisen yhteistoimintasopimuksen kotoutumisen edistämiseksi annetun lain mukaisista, kuntien järjestämistä vastaavalla olevista maahanmuuton viranomaistehtävistä. Sopimuksen mukaan Lappeenrannan kaupunki vastaa maahanmuuttopalveluista koko Etelä-Karjalan alueella.

Vuoden 2025 alussa aloittavan Etelä-Karjalan työllisyysalueen muodostavat Lappeenrannan ja Imatran kaupungit sekä Lemin, Luumäen, Parikkalan, Rautjärven, Ruokolahden, Savitaipaleen ja Taipalsaaren kunnat. Etelä-Karjalassa on linjattu, että myös kotoutumisen edistämiseksi annetun lain (681/2023, kotoutumislaki) mukaiset kuntien lakisääteiset tehtävät yhdistetään hallinnollisesti tulevaan työllisyysalueeseen. Lappeenrannan kaupunki toimii kuntalain (410/2015) 51 §:n mukaisena vastuukuntana, ja järjestämistä vastuu on Lappeenrannan kaupungin organisaatioon kuuluvalla yhteisellä toimielimellä – Etelä-Karjalan työvoima- ja maahanmuuttopalvelujen lautakunnalla.

Kotoutumisohjelma-asiakirjassa kuvataan kotoutumisen edistämiseen liittyvien lakisääteisten toimintojen järjestäminen Etelä-Karjalan kunnissa, maakunnalliset kotoutumista edistävät palvelut sekä kotoutumisen edistämisen tilannekuva. Suunnitelmaa täydennetään, arvioidaan ja päivitetään osana Etelä-Karjalan työllisyysalueen kotoutumisen edistämistoimintaa yhteistyössä kuntien kanssa.

Kuntien kotoutumisen edistämisen vastuut ja tehtävät laajenevat ja täsmentyvät vuodesta 2025 alkaen, kun uusi laki kotoutumisen edistämiseksi (681/2023), jäljempänä kotoutumislaki astuu voimaan. Uudis-

tuksen tavoitteena on tehostaa maahanmuuttajien kotoutumista kehittämällä alkuvaiheen kotoutumispalveluita ja huomioimalla maahanmuuttajien tarpeet laajasti osana muita keskeisiä yhteiskunnan osa-alueita, erityisesti työllisyyttä, koulutusta, hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuuden edistämistä. Uudessa kotoutumislainsäädäntöön otetaan myös kuntien käyttöön vuonna 2025 tulevista kotoutumisen valtakunnallisista tietojärjestelmäpalveluista. Vuodesta 2027 alkaen kunnilla on käyttövelvoite valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmään.

Lakisääteisiä kunnan kotoutumisen edistämisen palveluita ovat **ohjaus ja neuvonta, osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi, kotoutumissuunnitelma**, kotoutumissuunnitelmassa sovittavat kunnan kotoutumispalvelut, kuten **monikielinen yhteiskuntaorientaatio, kotoutumiskoulutus** sekä **kotoutuja-asiakkaiden ohjaus ja neuvonta**. Nämä sisältyvät jatkossa kunnan järjestämään kotoutumisohjelmaan. Lisäksi kunnan vastuulla on tukea kiintiöpakolaisten ja turvapaikakamennettelyssä oleskeluluvan saaneiden muuttoa kuntapaikalle sekä järjestää heidän alkuvaiheensa ohjaus ja neuvonta. Yleisen ohjaus ja neuvontapalvelun osalta on huomioitava, että se on suunnattu kaikille maahanmuuttajille. Palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa on lain mukaan otettava huomioon yhteistoiminnassa mukana olevien kuntien toiminta, työllisyysalueen väestörakenne, asiakkaiden palvelutarpeet sekä muut palvelujen antamiseen vaikuttavat olosuhteet.

Kunnalla on yleis- ja yhteensovittamisvastuu maahanmuuttajien ja kotoutuja-asiakkaiden kotoutumisen edistämisen palveluiden järjestämisestä sekä niiden suunnittelusta, kehittämisestä ja seurannasta paikallistasolla. Kunnan on kehitettävä kotoutumisen edistämistä monialaisena yhteistyönä. Lisäksi kunnan on huolehdittava kunnan kotoutumisen edistämisen suunnittelun ja kehittämisen yhteensovittamisesta hyvinvointialueen järjestämistä vastaavalla olevien palveluiden suunnittelun ja kehittämisen kanssa.

Vastuu kotoutumisesta on kuitenkin ennen kaikkea maahan muuttaneella itsellään.

1.1. Keskeinen lainsäädäntö

Kotoutumisen edistämistä ohjataan useilla laeilla. Kotoutumista edistäviä palveluja annetaan myös yleisen palvelujärjestelmän mukaisina palveluina, joista säädetään erikseen niitä koskevassa lainsäädännössä, kuten opetustoimen, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä työllistymistä edistävissä säädöksissä. Kotoutumislaisissa (681/2023) säädetään kotoutumisen keskeisimmistä viranomaisvelvoitteista ja tehtävistä.

Viranomaisten tehtävistä säädetään lisäksi muun muassa kuntalaissa (410/2015), työvoimapalveluiden järjestämisestä annetusta laissa (380/2023), työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetusta laissa (381/2023), hyvinvointialueesta annetussa laissa (611/2021) sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (612/2021). Kotoutumisen edistämässä keskeistä sääntelyä ovat myös perus- ja ihmisoikeudet, perustuslaki (731/1999), yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) sekä hallinnon yleislait kuten hallintolaki (434/2003) ja laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999).

1.2. Ohjelman valmisteluprosessi

Etelä-Karjalan kotoutumisohjelma-asiakirja on laadittu osana TE2024- ja KOTO2024-valmistelua yhteistyössä Etelä-Karjalan kuntien, Kaakkois-Suomen TE-toimiston, Etelä-Karjalan hyvinvointialueen, järjestökentän sekä ELY-keskuksen kanssa. Kotoutumisohjelman laatimiseen ovat osallistuneet myös muut KOTO2024- valmistelussa mukana olevat keskeiset sidosryhmät. Kotoutumisohjelmaa ja sen toimenpiteitä käsiteltäessä on kuultu myös alueen muualta muuttaneita kuntalaisia.

Ohjelman kuvaamisessa on hyödynnetty Työ- ja elinkeinoministeriössä laadittuja kotoutumisen ja työllisyyden viitearkkitehtuurikuvauksia. Viitearkkitehtuurit kuvaavat tavoitetilan ja auttavat suunnittelemaan paikallisia tai alueellisia kotoutumis- ja työvoimapalveluita. Viitearkkitehtuureissa kuvataan esimerkiksi palveluiden kokonaisuutta, prosesseja, toimijoita, tietojärjestelmiä ja tiedolla johtamisen rakenteita.

Kotoutumisohjelma-asiakirjan toimintojen kuvaamisessa on ollut mukana työryhmä, jossa on ollut edustajia Etelä-Karjalan maahanmuuttopalveluista, Kaakkois-Suomen ELY-keskuksesta, Kaakkois-Suomen TE-palveluista, Etelä-Karjalan hyvinvointialueelta ja Etelä-Karjalan kansalaisopistosta.

Ohjelman valmistelussa on järjestetty yhteisiä tilaisuuksia ja työpajoja eri toimijoille. Lisäksi on esitelty ja tiedotettu eri yhteistyötahoille ohjelmatyöstä ja voimaan astuvasta kotoutumislainsäädännöstä.

Vuonna 2025 voimaan tuleva kotoutumislaki ei edellytä ohjelma-asiakirjan hyväksymistä kunnan valtuustossa.

Etelä-Karjalan kotoutumisohjelma on käsitelty Etelä-Karjalan työvoima- ja maahanmuuttolautakunnassa **19.11.2024**. Tämän jälkeen ohjelma-asiakirja toimitetaan Etelä-Karjalan kuntiin. Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle ohjelma palautetaan **5.12.2024** mennessä.

Kotoutumisohjelman koordinoiva taho ja yhteyshenkilö

Etelä-Karjalassa kotoutumisohjelmaa koordinoiva taho on Etelä-Karjalan maahanmuuttopalvelut. Vuoden 2025 alusta Etelä-Karjalan työllisyysalueen maahanmuutto ja kotoutumisen tiimi.

Yhteyshenkilöt

Merja Heino-Kukkurainen; tiimipäällikkö, maahanmuutto ja kotoutuminen tiimi

Kotoutumisohjelma-asiakirjan ja valmistelutyön koordinoinnin yhteyshenkilö:

Milja Littow, kotoutumiskoordinaattori, maahanmuutto ja kotoutuminen tiimi

2.

Maahan muuttaneiden ja vieraskielisen väestöpohjan muodostama tilannekuva Etelä-Karjalassa

Ulkomaan kansalaiset

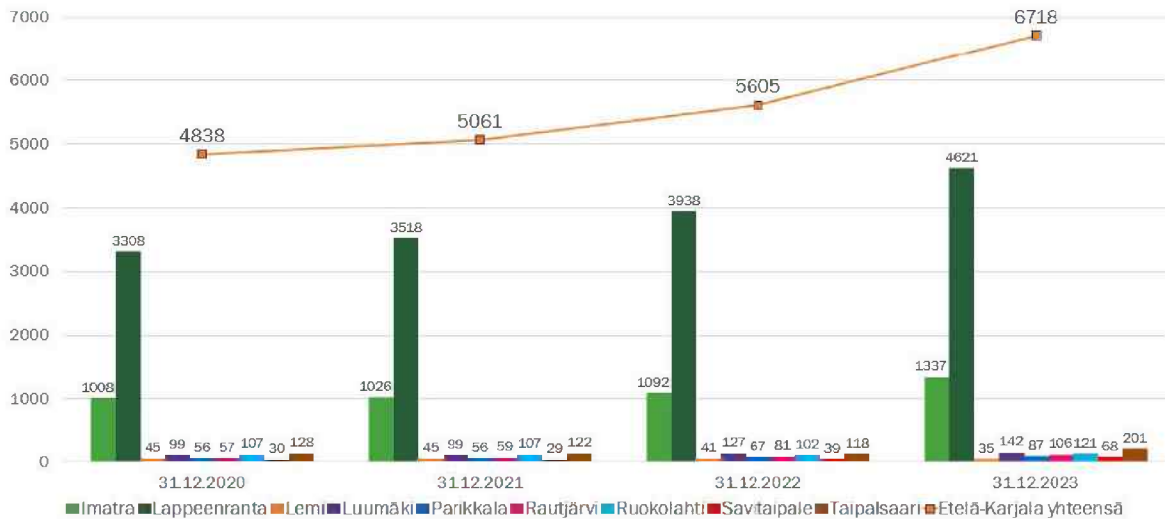
Vuoden 2023 lopussa Etelä-Karjalan väestön määrä oli 125 162 henkilöä, joista vieraskielisiä oli 10 493 henkilöä ja ulkomaan kansalaisia 6 718 henkilöä. Ulkomaan kansalaisten osuus Etelä-Karjalan väestöstä vuonna 2023 oli 5,4 % vieraskielisten osuus 8,4 %.

Ulkomaan kansalaisten määrä Etelä-Karjalassa on kasvanut vuoden 2020 lopusta vuoden 2023 loppuun lähes 1900 henkilöllä. Ulkomaan kansalaisia asui kaikissa Etelä-Karjalan kunnissa. Eniten ulkomaan kansalaisia Etelä-Karjalan kunnista asui vuoden 2023 lopussa Lappeenrannassa ja toiseksi eniten

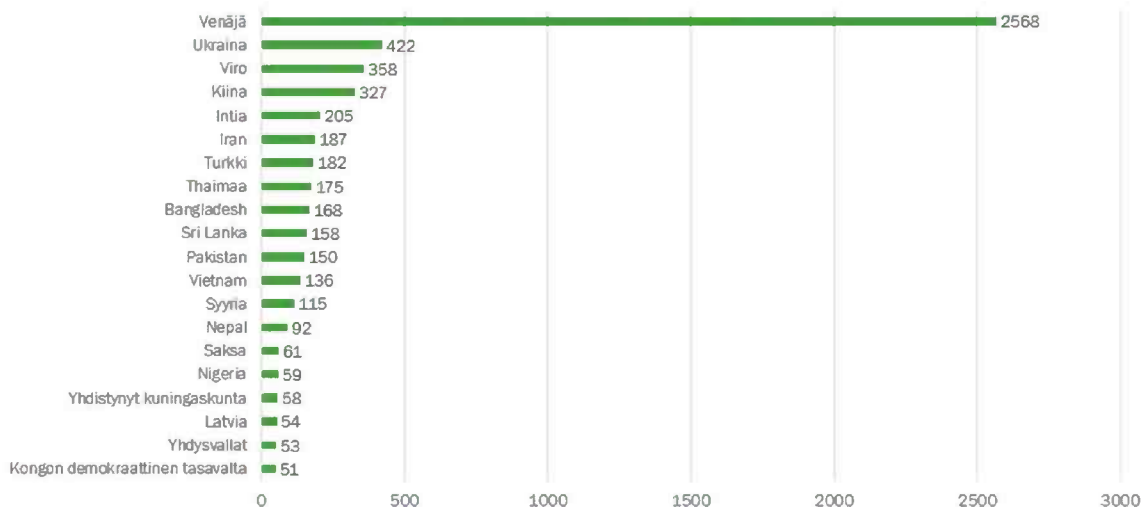
Imatralla. Lappeenrannassa ulkomaan kansalaisten määrä oli 4621 henkilöä (6,3 % väestöstä) ja Imatralla 1337 henkilöä (5,4 % väestöstä).

Vuoden 2024 aikana kuntiin on muuttanut useita satoja tilapäistä suojelua saavia henkilöitä, jotka eivät näy vuoden 2023 tilastoissa. Lisäksi alueen vastaanottokeskuksissa asuu tilapäisen suojelun perusteella maassa asuvia, joilla ei vielä ole kotikuntamerkintää eikä näin ollen ole väestötilastoissa mukana. Myöskään kaikki oppilaitoksissa opiskelevat kansainväliset opiskelijat eivät kirjaudu väestötietoihin.

ETELÄ-KARJALAN KUNNISSA ASUVAT ULKOMAAN KANSALAISET 2020 - 2023

ULKOMAAN KANSALAISET (SUURIMMAT RYHMÄT) 31.12.2023 ETELÄ-KARJALASSA

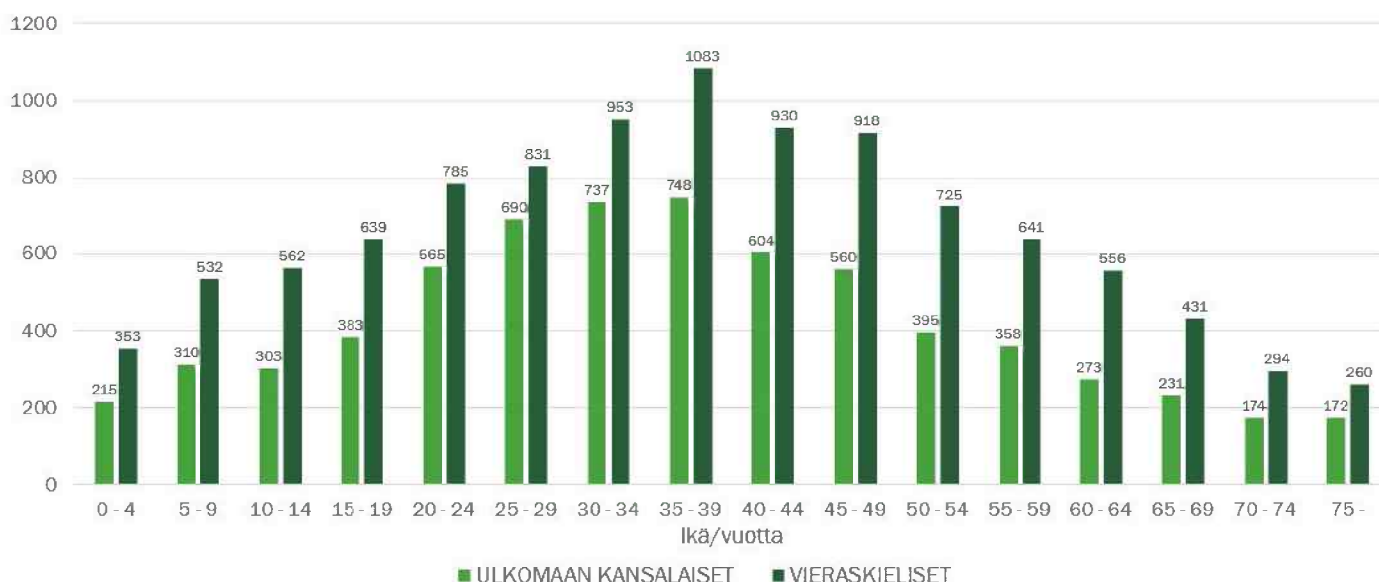
Ulkomaan kansalaiset ja vieraskieliset ikäjakauman mukaan

Vuoden 2023 lopussa Etelä-Karjalassa asuvista ulkomaan kansalaisista suurin osa oli työkäisiä. Heistä 73,4 % oli 20–64-vuotiaita. Ikäryhmistä suurin oli 35–39-vuotiaat, joita oli 748 henkilöä. Alle 20-vuotiaita ulkomaan kansalaisia oli 1 211, mikä oli 18 % kaikista Etelä-Karjalassa asuvista ulkomaan kansalaisista. Yli 65-vuotiaita ulkomaan kansalaisia oli 577, mikä oli 8,6 % Etelä-Karjalassa asuvista ulkomaan kansalaisista.

Vieraskielisen väestön ikäjakauma Etelä-Karjalassa oli vuoden 2023 lopussa hyvin samanlainen kuin ulkomaan kansalaisten. Etelä-Karjalassa asuvista vieraskielisistä 70,7 % oli 20–64-vuotiaita.

Eniten vieraskielisiä oli ikäryhmässä 35–39, ja heitä oli 1 083. Alle 20-vuotiaita vieraskielisiä oli 2 086, mikä oli 19,9 % kaikista vieraskielisistä Etelä-Karjalassa. Yli 65-vuotiaita vieraskielisiä oli 985, mikä vastasi 9,4 % Etelä-Karjalan vieraskielisestä väestöstä.

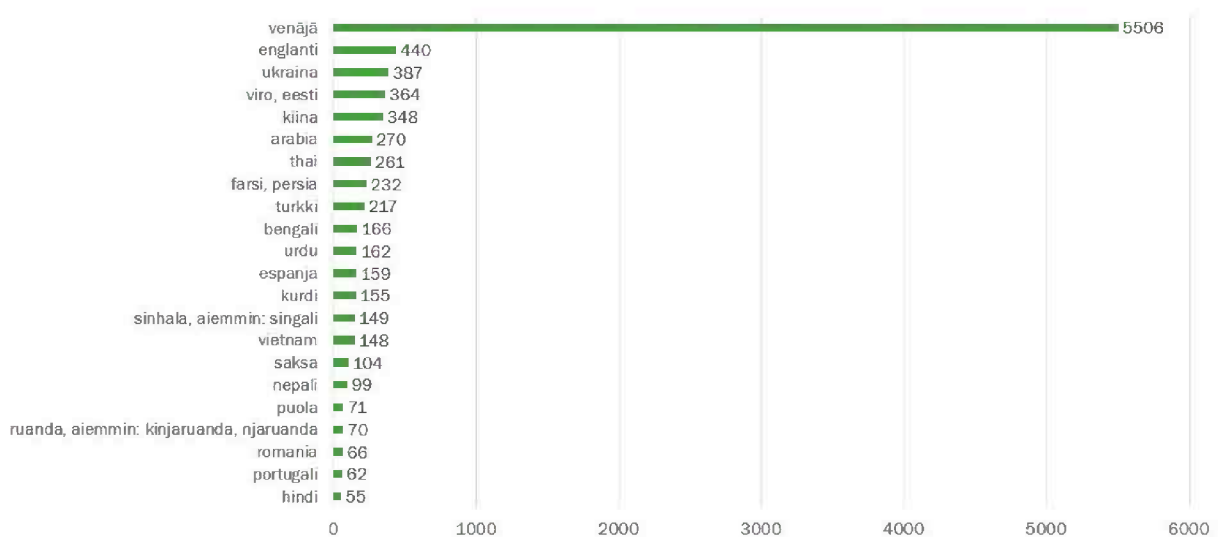
ULKOMAAN KANSALAISET JA VIERASKIELINEN VÄESTÖ IKÄJAKAUMAN MUKAAN ETELÄ-KARJALASSA 31.12.2023

Vieraskieliset

Etelä-Karjalassa asui vuoden 2023 lopussa 10 493 vieraskielistä henkilöä, mikä oli 8,4 % Etelä-Karjalan väestöstä. Suurin kieliryhmä oli venäjänkieliset, joita oli 5 506 eli 52 % kaikista vieraskielisistä Etelä-Karjalassa. Seuraavaksi suurimmat kieliryhmät olivat englanti (440), ukraina (387), viro (364), kiina (348), arabia (270) ja thai (261). Eniten vieraskielisiä sekä määrällisesti että suhteellisesti oli Lappeenrannassa, jossa vieraskielisiä oli 7 228 henkilöä, mikä oli 9,9 % Lappeenrannan väestöstä. Imatralla vieraskielisiä oli 2 136 henkilöä, mikä oli 8,6 % Imatran väestöstä.

VIERASKIELINEN VÄESTÖ (SUURIMMAT RYHMÄT) ETELÄ-KARJALASSA 31.12.2023

LAPPEENRANNAN KAUPUNKI
Lähde: Tilastokeskus

Ulkomaalaistaustaisten työllisyys

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen syyskuun 2024 työllisyyskatsauksen mukaan ulkomaalaistaustaisten työttömien määrä on noussut kaikista työttömistä eniten; nousua on vuodentakaisesta +32 % (koko maa +20 %). Ulkomaalaisia työttömiä oli Etelä-Karjalassa 902 henkilöä (+217 henkilöä, +32 %). Ulkomaan kansalaisten työttömyysaste oli Etelä-Karjalassa 36 % ja koko maassa 25,2 %. Ukrainalaisia oli työttömänä 136 henkilöä ja koulutuksessa 145 henkilöä.

3.

Ohjaus ja neuvontapalvelut maahan muuttaneille

Uuden kotoutumislain tarkoituksena on vahvistaa hallintolain mukaista yleistä neuvontavertaisuutta maahan muuttaneita koskevissa asioissa. Viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin. Jos asia ei kuulu viranomaisen toimivaltaan, sen on pyrittävä opastamaan asiakas eteenpäin toimivaltaiselle

viranomaiselle, käytännössä toimivaltaisen viranomaisen asiointipisteeseen tai muuhun asiointikanavaan. Kotoutumislaisissa tarkoitettuja muita viranomaisia ovat esimerkiksi Maahanmuuttovirasto, Kansaneläkelaitos (Kela), työsuojeluviranomaiset ja Verohallinto.

3.1. Ohjaus ja neuvontapalveluiden järjestäminen

Viranomaisilla on hallintolain (434/2003) mukaisesti yleinen lakisääteinen ohjaus- ja neuvontavelvollisuus, jota täydentävät erityislait. Kotoutumislain 8 §:n mukaan kunnan, työ- ja elinkeinotoimiston sekä muiden viranomaisten on annettava maahanmuuttajalle asianmukaista ohjausta ja neuvontaa kotoutumista edistävistä toimenpiteistä ja palveluista sekä työelämästä. Lisäksi sosiaalihuoltolain (1301/2014) 6 §:n mukaan hyvinvointialueen asukkaille on tarjottava sosiaalihuollon neuvontaa ja ohjausta.

Kukin viranomainen antaa ohjausta ja neuvontaa omaan toimivaltaansa kuuluvista asioista. Viranomaisilla on myös velvollisuus ohjata henkilö tarvittaessa muiden viranomaisten palveluihin. Esimerkiksi seuraavat viranomaiset ohjeistavat kotoutuja-asiakkaita järjestämisvastuullaan olevista palveluista: kunta omista peruspalveluistaan sekä kotoutumista edistävistä palveluista, työvoimaviranomainen työllisyyden edistämisen ja hyvinvointialue sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista. Kansaneläkelaitos myöntää etuuksia eri elämäntilanteisiin, esimerkiksi perustoitteentulotukea ja työmarkkinatukea, ja antaa ohjausta ja neuvontaa myöntämistään etuuksistaan. Hyvinvointialue vastaa puolestaan ehkäisevästä ja

täydentävästä toimeentulotuesta ja siihen liittyvästä neuvonnasta. Maahanmuuttovirasto myöntää eri oleskeluluvat Suomeen, kuten oleskeluluvan perhesiteen perusteella, ja antaa niiden osalta ohjausta ja neuvontaa.

Yleisneuvonnan ulkopuolelle jäävä ohjaus ja neuvonta kuuluvat ko. asian toimivaltaiselle viranomaiselle. Mikäli kotoutuja-asiakkaan tarpeisiin ei voida vastata asianomaisen viranomaisen palveluilla, tulee asiakas tarvittaessa ohjata toimivaltaisen viranomaisen luo. Asianomaisella viranomaisella on toimivaltaansa kuuluvien tehtävien osalta tarvittava osaaminen henkilön yksilölliseen ohjaukseen ja neuvontaan. Lisäksi viranomainen vastaa annetun ohjauksen ja neuvonnan oikeellisuudesta, joten asiakkaan oikeusturvan näkökulmasta on tärkeää, että yleisneuvonnan ulkopuolelle jäävä ohjaus ja neuvonta toteutetaan toimivaltaisen viranomaisen toimesta.

Eri viranomaisten peruspalveluissa annettavaa ohjausta ja neuvontaa täydentää Etelä-Karjalan alueella ohjaus- ja neuvontapalvelu Momentti, joka on tarkoitettu erityisesti Etelä-Karjalan alueelle ulkomailta muuttaneille.

3.2. Ohjaus ja neuvontapalvelu Momentti (KotoL 10\$)

Kotoutumislain mukaan kunnan on huolehdittava, että se tarjoaa asianmukaista ohjausta ja neuvontaa kotoutumista edistävästä toimenpiteistä ja palveluista sekä työelämästä.

Maahanmuuton alkuvaiheessa kaikki tarvitsevat perustietoa Suomessa elämisestä. Kotoutuminen käynnistyy nopeammin, kun ohjaus- ja neuvontapalvelut ovat helposti saatavilla ja vastaavat eri tilanteista tulevien maahanmuuttajien ja eri kieliryhmien tarpeisiin. Tietoa Suomeen muuttamisesta ja asumisesta on koottu erilaisille verkkosivustoille, joilta jokainen voi itse hakea tietoa. Useilla sivustoilla tietoa on tarjolla monella eri kielellä, hyvänä esimerkkinä Info Finlandin verkkosivut.

Ohjaus- ja neuvontapalvelu Momentti on tarkoitettu Etelä-Karjalaan eri syistä ulkomailta muuttaneille, jotka tarvitsevat tietoa ja opastusta Suomeen muutettuaan. Momentista saa tietoa, neuvontaa ja ohjausta

erityisesti kotoutumiseen ja asettumiseen liittyvissä asioissa sekä esimerkiksi asumiseen, vapaa-ajan viettoon harrastuksiin, opiskeluun ja työelämään liittyvissä arjen asioissa. Tarvittaessa henkilöt ohjataan heidän tarvitsemiensa palvelujen piiriin. Tarvittaessa ohjaus- ja neuvontapalvelussa käytetään tulkkia.

Maahanmuuttajien ohjaus ja neuvontapalvelua on saatavilla lähipalveluna Lappeenrannassa ja Imatralle sekä tarpeen mukaan muissakin alueen kunnissa. Palvelua tarjotaan lähipalveluna muun muassa Luumäellä, Taipalsaarella, Savitaipaleella ja Rautjärvellä. Lähipalvelun lisäksi ohjausta ja neuvontaa on saatavilla myös puhelimitse.

Ohjaus- ja neuvontapalvelu tekee tiivistä yhteistyötä kunnissa olevien neuvontapalvelujen ja maahanmuuttajien kanssa työtä tekevien muiden toimijoiden kanssa. Neuvontapalvelu tekee tiivistä yhteistyötä myös oppilaitosten kanssa erityisesti kansainvälisiin opiskelijoihin liittyen.

4.

*Yhteydenotto kotoutumista
edistäviin palveluihin*

Kotoutumislain 9§:n mukaan, jos viranomaisen on tehtävässä havainnut henkilön, jolla arvioidaan olevan tarve kotoutumislaisista tarkoitettuihin palveluihin ja jonka ensimmäisen oleskeluluvan tai oleskelukortin myöntämisestä tai oleskeluoikeuden rekisteröimisestä on kulunut enintään kolme vuotta, viranomaisen on ohjattava henkilö näiden palveluiden piiriin. Mikäli henkilö antaa suostumuksensa, viranomaisen on otettava yhteyttä kunnan kotoutumista edistäviin palveluihin vastaavaan viranomaiseen palvelutarpeen arvioimiseksi.

Etelä-Karjalassa kotoutumispalveluita tarvitsevat henkilöt ohjataan ottamaan yhteyttä ohjaus- ja neuvontapalvelu Momenttiin tai muutoin maahanmuutto- ja kotoutumisen tiimin palveluihin.

Myös viranomaisen yhteydenotto tehdään maahanmuutto- ja kotoutuminen tiimille. Sähköposti: kotoutumisenasiantuntijat@lappeenranta.fi

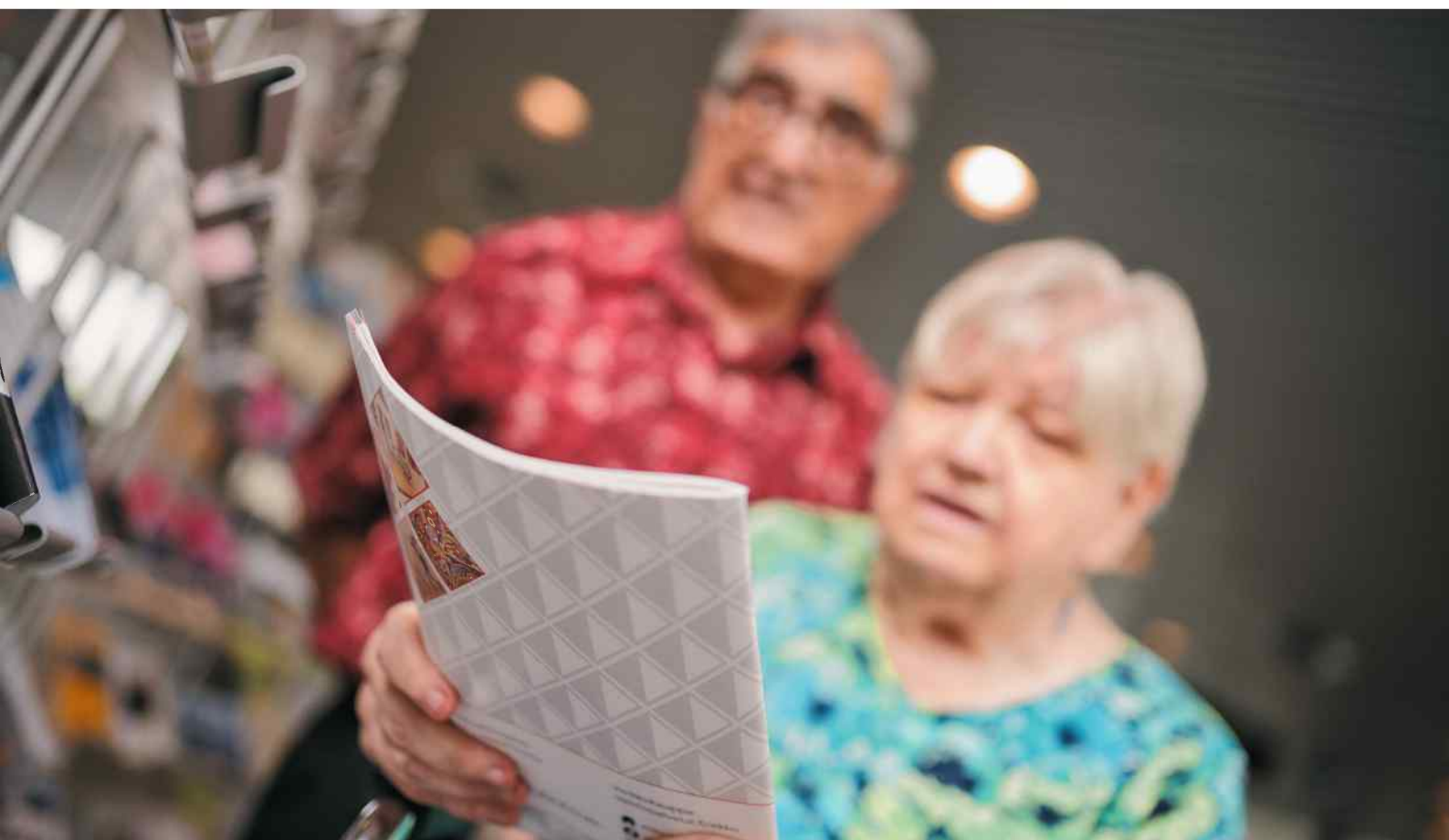
Yhteydenoton jälkeen kotoutumisen asiantuntijat ovat yhteydessä henkilöön ja arvioivat henkilön palvelujen tarpeen.

Etelä-Karjalassa työllisyydestä ja kotoutumisesta vastaava viranomainen

Etelä-Karjalan työllisyysalue vastaa kotoutumiseen ja maahanmuuttoon liittyvien viranomaistehtävien hoitamisesta 1.1. 2025 alkaen.

Monialaisten palveluiden maahanmuutto ja kotoutuminen -tiimi

Tiimissä työskentelevät Etelä-Karjalan työllisyysalueen kotoutumisasiantuntijat. Tiimin tehtävänä on huolehtia kaikkien kotoutuja-asiakkaiden, niin työnhakija kuin työvoiman ulkopuolella olevien asiakkaidenkin kotoutumiseen ja työllistymiseen liittyvistä palveluista, maahanmuuttajien ohjauksesta ja neuvonnasta sekä kotoutumisen ja monialaisen yhteistyön edistämisestä sekä koordinoinnista paikallistasolla. Tiimin tehtäviin kuuluu myös pakolaisten alkuvaiheen vastaanoton tehtävät.

5.

Kotona lapsiaan hoitavien vanhempien tavoittaminen kotoutumista edistävien palveluiden piiriin

Myös ne maahan muuttaneet, jotka eivät ole välittömästi pyrkimässä työmarkkinoille, tarvitsevat usein tukea kotoutumiseensa maahanmuuton jälkeisinä vuosina. Viranomaisten on tuettava erityisesti kotona lapsia hoitavien vanhempien kotoutumispolkua.

Pyrkimyksenä on tavoittaa kotonaan lapsia hoitavat vanhemmat kotoutumispalveluiden piiriin ja näin vahvistaa työvoiman ulkopuolella olevien maahanmuuttajavanhempien kotoutumista ja yhteiskuntaan kiinnittymistä. Kotonaan lapsia hoitavien vanhempien tavoittaminen tukee lasten ja koko perheen hyvinvointia sekä oman elämän rakentamista Etelä-Karjalassa.

Tavoitteena on, että tiimin työntekijät arvioivat osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeet erityisesti lapsen kotihoidon tukea saaville maahanmuuttajille, jotka eivät vielä ole kotoutumisen edistämisen palveluissa, mutta olisivat niihin oikeutettuja.

Tieto kotonaan lapsia hoitavista vanhemmista saadaan 1.1.2025 alkaen Kelalta, joka yhdistää Migrin oleskelulupatiedot tietoihin kotihoidon tuen saajista. Kela toimittaa tiedot näistä alle kolme vuotta Suomessa olleista kotihoidon tuen saajista Kelan etuustietopalvelu Kelmun kautta. Näiden tietojen perusteella kotoutumispalvelujen asiantuntijat ovat yhteydessä henkilöihin ja heille tarjotaan mahdollisuutta osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin sekä annetaan tietoa kotoutumista edistävästä palveluista. Osallistuminen palvelutarpeen arviointiin on työvoiman ulkopuolella oleville kotona lapsia hoitaville vapaaehtoista.

Mikäli palvelutarpeen arvion perusteella päädytään laatimaan kotoutumissuunnitelma, kotihoidontukea saavien vanhempien on mahdollista osallistua kotoutumissuunnitelmassa sovittuihin palveluihin osa-aikaisesti. Kotoutumissuunnitelman enimmäiskesto voidaan pidentää sen vuoksi enintään kahdella vuodella.

Kotivanhempien tavoittamiseksi Etelä-Karjalassa tehdään yhteistyötä lasten ja perheiden kanssa toimivien tahojen kanssa, jotta perheitä voidaan entistä paremmin ohjata osallistumaan heille sopiviin palveluihin ja toimintoihin. Samalla varmistetaan, että myös kotona lapsia hoitavat vanhemmat pääsevät

tarvittaessa ohjauksen ja neuvonnan piiriin sekä saavat tarvitsemansa tuen. Keskeisiä yhteistyökumppaneita ovat muun muassa kuntien varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toimijat, neuvolat, lapsiperheille tarkoitettut palvelut, seurakunnat ja kolmannen sektorin toimijat.

Vastuutahona kotonaan lapsia hoitavien vanhempien tavoittelussa on Etelä-Karjalan työllisyysalueen alainen maahanmuutto ja kotoutumisen tiimi.

6.

*Osaamisen ja kotoutumisen
palvelutarpeen arviointi ja
kotoutumissuunnitelma
(KotoL 14§ ja 16§)*

6.1. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi

Kunta laatii osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin maahanmuuttajalle, jonka ensimmäisen oleskeluluvan tai oleskelukortin myöntämisestä tai oleskeluoikeuden rekisteröimisestä on kulunut enintään kolme vuotta, jos hän:

- 1) on työtön työnhakija;
- 2) on 2 §:n 3 tai 4 momentissa tarkoitettu henkilö (on pakolainen, saa kansainvälistä suojelua tai tilapäistä suojelua saava, jolla on kotikunta)
- 3) saa lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain mukaista lasten kotihoidon tukea
- 4) pyytää arviointia tai viranomaisilta tulee hänestä yhteydenotto (9§) ja hänen arvioidaan sitä tarvitsevan.

Työllisyysalueen maahanmuutto ja kotoutumisen tiimin kotoutumisasiantuntija laatii osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvion yhdessä asiakkaan kanssa. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen

arvio sisältää maahanmuuttajan osaamisen, työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiudet sekä koulutuksen ja muiden kunnan tai palveluntuottajan kotoutumista edistävien palveluiden tarpeet sekä järjestön, yhdistyksen tai yhteisön toimintaan osallistumisen tarpeet.

Arvioinnin aikana selvitetään maahanmuuttajan tavoitteet ja toiveet, aikaisempi koulutus, työhistoria, kielitaito, työllistymisen ja kotoutumisen edellytyksiin vaikuttava työ- ja toimintakyky sekä muut työllistymiseen ja kotoutumiseen merkittävästi vaikuttavat tekijät. Palvelutarpeiden selvittämiseksi maahanmuuttaja voidaan ohjata tarvittaviin asiantuntija-arviointeihin ja tutkimuksiin. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi on käynnistettävä viipymättä, kun kunta saa tiedon tällaisesta henkilöstä.

Työvoimaviranomaisen tekemä osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi sisältää kielitaidon lähtötasoarvioinnin.

6.2 Kotoutumissuunnitelma

Kunnan on laadittava kotoutumissuunnitelma maahanmuuttajalle, jos tämän arvioidaan osaamisen ja kotoutumisen tai monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin perusteella tarvitsevan sitä kotoutumisensa edistämiseksi, ja jos hänen ensimmäisen oleskelulupansa tai oleskelukortin myöntämisestä tai oleskeluoikeuden rekisteröinnistä on kulunut enintään kolme vuotta.

Työllisyysalueen kotoutumisasiantuntija laatii kotoutumissuunnitelman yhdessä maahanmuutta-

jan kanssa. Kotoutumissuunnitelman avulla tuetaan maahanmuuttajan kotoutumista. Kotoutumissuunnitelman laadinnassa hyödynnetään palvelutarpeen arvioinnin tietoja. Palvelutarpeen mukaisesti sekä suunnitelmassa kotoutumisen ja työllistymisen tai yrittäjyyden edistämiseksi asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi valitaan ja aikataulutetaan kotoutumista edistävät palvelut. Maahanmuuttajaa voidaan myös ohjata hakeutumaan sovittuihin palveluihin. Kotoutumissuunnitelman toteutumista seurataan ja/tai tarkistetaan sovittu.

6.3. Kotoutuja-asiakkaiden ohjaus ja neuvonta (KotoL 13§:n mom. 5 kohta)

Kotoutuja-asiakkaalla tarkoitetaan henkilöä, jolla on voimassa oleva kotoutumissuunnitelma. Kotoutuminen on tavoitteellista toimintaa, jossa kotoutujalla itsellään on iso vastuu ja rooli.

Kotoutuja-asiakkaille, jotka ovat säännöllisen asiakkuuden piirissä nimetään oma kotoutumisasiantuntija, joka tukee ja opastaa asiakasta kotoutumissuunnitelman keston ajan, ja johon kotoutuja-asiakas voi olla yhteydessä. Varsinkin pakolaisena maahan tulleiden asiakkaiden kanssa suunnitelmallinen työ on tärkeässä roolissa, jotta asiakas oppii toimimaan ja asioimaan suomalaisessa yhteiskunnassa itsenäisesti. Kotoutumisen suunnitelmallista työtä on kuvattu tarkemmin kotoutumisohjelma-asiakirjan liitteessä 1.

Säännöllisessä asiakkuudessa olevien kotoutuja-asiakkaiden kanssa työskentelyyn sisältyy mm.

- Ohjausta- ja neuvontaa Suomessa asumiseen ja elämiseen liittyen (KotoL 13§:n mom. 5 kohta)
- Kotoutumisen edistymisen seuranta ja kokonaistilanne (suunnitelmallinen työ)
- Jalkautuva tuki ja asiointikäynnit.

7.

Monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja monialainen kotoutumissuunnitelma (KotoL 15§ ja 17§)

7.1. Osaamisen ja kotoutumisen monialainen palvelutarpeen arviointi

Monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi laaditaan yhdessä kotoutumisen asiantuntijan, maahanmuuttajan ja hyvinvointialueen kanssa. Monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi laaditaan kiintiöpakolaisille, alaikäisinä ilman huoltajaa saapuneille lapsille ja nuorille, ihmiskaupan uhreille sekä muutoin kuin tilapäisesti toimeentulotukea saaville maahanmuuttajille.

Lisäksi monialainen arviointi voidaan laatia niille maahanmuuttajille, joiden palvelutarve edellyttää kunnan ja hyvinvointialueen palveluiden yhteensovittamista tai jonka arvioidaan esimerkiksi haastavan elämäntilanteen vuoksi tarvitsevan monialaista

palvelutarpeen arviointia. Monialaisessa osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnissa selvitetään maahanmuuttajan elämäntilanne, tavoitteet, osaaminen, työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiudet sekä mahdollisten työllisyys-, koulutus-, sosiaali-, terveys-, kuntoutus- sekä muiden kotoutumista edistävien palveluiden tarpeet.

Kotoutumisasiantuntija kokoaa monialaisen palvelutarpeenarvion laatimista varten asiakkaan elämäntilanteeseen tarpeellisen verkoston työllisyysalueelta ja hyvinvointialueelta.

Työvoimaviranomaisen tekemä monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi sisältää kielitaidon lähtötasoarvioinnin.

7.2. Monialainen kotoutumissuunnitelma

Monialainen kotoutumissuunnitelma laaditaan maahanmuuttajalle, jos tämän arvioidaan osaamisen ja kotoutumisen tai monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin perusteella tarvitsevan sitä kotoutumisensa edistämiseksi.

Kotoutumisen asiantuntija laatii monialaisen kotoutumissuunnitelman yhdessä maahanmuuttajan ja hyvinvointialueen kanssa. Kotoutumisasiantuntija kokoaa monialaisen palvelutarpeenarvion laatimis-

ta varten asiakkaan elämäntilanteeseen tarpeellisen verkoston työllisyysalueelta ja hyvinvointialueelta.

Monialaisen kotoutumissuunnitelman laadinnassa hyödynnetään palvelutarpeen arvioinnin tietoja. Palvelutarpeen täyttämiseksi ja asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi sovitaan ja aikataulutetaan kotoutumista edistävät palvelut. Monialaisen kotoutumissuunnitelman toteutumista seurataan ja/tai tarkistetaan sovitusti.

8.

Yhteiskuntaorientaatio (KotoL 25 \$)

Kunnan on järjestettävä kotoutuja-asiakkaille yhteiskuntaorientaatio mahdollisuuksien mukaan heidän äidinkiellään tai muutoin hyvin osaamallaan kielillä. Monikielisen yhteiskuntaorientaation voi toteuttaa kunta tai palveluntuottaja. Yhteiskuntaorientaation on sisällettävä tietoa Suomessa asumisesta, elämisestä ja työskentelemisestä, suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta sekä yksilön oikeuksista ja velvollisuuksista.

Käytännössä yhteiskuntaorientaatiokokonaisuus on kurssi, jossa maahanmuuttaja saa tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta omalla äidinkiellään tai muulla hyvin osaamallaan kielellä. Monikielinen yhteiskuntaorientaatio on osa kotoutumisen alkuvaiheen palvelukokonaisuutta. Tavoitteena on, että asiakkaille syntyy kokonaiskuva siitä, millainen suomalainen yhteiskunta on ja miten se on muotoutunut nykyiseksi.

Yhteiskuntaorientaatio sisältää tietoa muun muassa:

- Tietoa Suomessa asumisesta, elämisestä ja työskentelemisestä
- Suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta
- Yksilön oikeuksista ja velvollisuuksista.

Yhteiskuntaorientaatiokurssia tarjotaan ennen kaikkea kotoutuja-asiakkaille. Kotoutuja-asiakas on maahanmuuttaja, jolla on voimassa oleva kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma. Yhteiskuntaorientaatiota voi tarjota myös muille maahanmuuttajille kuin kotoutuja-asiakkaille.

Etelä-Karjalassa työllisyysalue vastaa monikielisen yhteiskuntaorientaation järjestämisestä. Palvelu hankintaan palvelun tuottajalta, ja koulutuksen toteutuksesta vastaa palvelun tuottaja hankintasopimuksen mukaisesti. Yhteiskuntaorientaatiokursseja voidaan järjestää myös omana toimintana.

Yhteiskuntaorientaatiota järjestetään Etelä-Karjalan kunnissa tarpeen mukaan lähiopetuksena ja / tai hybridiopetuksena. Kursseja on tarpeen järjestää useilla eri kielillä, ainakin venäjän, ukrainan ja englannin kielellä.

Yhteiskuntaorientaation kurssien eri kielten tarpeita seurataan työllisyysalueen palveluissa (maahanmuutto ja kotoutuminen -tiimissä) ja tarvittaessa laajennetaan kielivalikoimaa. Kielivalikoima riippuu kotoutuja-asiakkaiden kielitaidosta ja lähtömaista. Yhteiskuntaorientaatiota tarjotaan kotoutuja-asiakkaille asiakkuuden alkuvaiheessa. Palvelu kirjataan henkilön kotoutumissuunnitelmaan, mikäli henkilölle on kotoutumissuunnitelma laadittu.

Yhteiskuntaorientaation kohderyhmiä Etelä-Karjalassa ovat:

- Kotoutuja-asiakkaat, joilla on voimassa oleva kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma
- Tilapäisen suojelun alaiset ukrainalaiset henkilöt
- Kiintiöpakolaiset
- Turvapaikkahaun kautta kuntapaikalle muuttavat henkilöt
- Omaehtoisesti kuntaan vastaanottokeskuksesta muuttavat henkilöt, tai muualta Suomesta kuntaan muuttavat pakolaisstatuksen omaavat henkilöt, joilla maassa oloaika alle kolme vuotta
- Perheen yhdistämisen kautta pakolaisstatuksen saaneet henkilöt
- Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän kautta tulleet henkilöt.

9.

Kotoutumiskoulutus (KotoL 26 § ja 27§)

Kotoutumiskoulutus on koulutusta, jonka tavoitteena on kehittää oppivelvollisuuden ylittäneen maahanmuuttajan suomen tai ruotsin kielen taitoa ja muita kotoutumista edistäviä valmiuksia, jotka tukevat maahanmuuttajan pääsyä opintoihin ja työelämään sekä osallistumista yhteiskunnan toimintaan. Osana kotoutumiskoulutusta toteutetaan kielitaidon päättöttestaus, jonka avulla seurataan koulutuksen kielellisen tavoitteen täyttymistä. Kotoutumiskoulutusta järjestetään lähtökohtaisesti Opetushallituksen laatiman opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Kotoutumiskoulutusta voidaan toteuttaa myös luku- ja kirjoitustaidon koulutuksena taikka aikuisten perusopetuksena.

Kotoutumiskoulutuksen on sisällettävä työssäoppimisjakso tai työ- ja toimintakykyä tukevaa toimintaa. Kielellisenä tavoitteena on suomen toimiva peruskielitaito. Opetushallitus määrää kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteista. (681/2023 §26)

Kotoutumiskoulutusta voidaan järjestää työvoimakoulutuksena tai omaehtoisena opiskeluna (KotoL 27 §). Työnhakijaksi rekisteröityneille kotoutuja-asiakkaille kotoutumiskoulutus toteutetaan pääsääntöisesti työvoimakoulutuksena. Kotoutumiskoulutus on osa Etelä-Karjalan kuntien kotoutumisohjelmaa.

Kunnan kotoutumisen edistämisen tehtäviä hoitavan viranomaisen on ohjattava kotoutuja-asiakas, joka ei ole oppivelvollinen, osallistumaan kunnan tai muun tahon toteuttamaan kotoutumiskoulutukseen.

9.1. Kotoutumiskoulutus työvoimakoulutuksena Etelä-Karjalassa

Työnhakijaksi rekisteröityneen kotoutuja-asiakkaan kotoutumiskoulutus toteutetaan pääsääntöisesti työvoimakoulutuksena, josta säädetään työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa (380/2023 61 § 1 mom.). Koulutuksen järjestäjätaho on Etelä-Karjalan työllisyysalue.

Etelä-Karjalassa työllisyysalueen järjestämän kotoutumiskoulutuksen toteuttaa Etelä-Karjalan koulutus-kuntayhtymä (ammattiopisto Sampo). Koulutusta järjestetään Lappeenrannassa ja Imatralla. Koulutukseen hakeudutaan työvoimaviranomaisen ohjaamana.

Etelä-Karjalassa työllisyysalue vastaa siitä, että alueella on tarjolla kotoutumiskoulutusta asiakkaiden tarpeiden mukaan. Kotoutumiskoulutuksen osalta kunnan tehtäviä hoitavan työllisyysalueen on sovitettava kotoutumiskoulutus yhteen kotoutumisohjelmaan sisältyvien palveluiden, kunnan muiden palveluiden, työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa tarkoitettujen palveluiden sekä kansallisen koulutusjärjestelmän kanssa siten, että kotoutuja-asiakkaan käytössä on yhteen sovitettuja työllistymistä ja ammatillista osaamista edistäviä palvelukokonaisuuksia. (681/2023 §27)

9.2. Kotoutumiskoulutus omaehtoisena koulutuksena

Omaehtoiseen kotoutumiskoulutukseen voivat haakeutua myös muut kuin työnhakijaksi rekisteröityneet asiakkaat. Tarvittaessa osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja kotoutumissuunnitelma voidaan laatia näille asiakkaille, jotka eivät ole rekisteröityneitä työnhakija asiakkaita Etelä-Karjalan työllisyysalueen alaisessa maahanmuutto ja kotoutumisen tiimissä.

Etelä-Karjalan alueella omaehtoisia kotoutumiskoulutusta tarjoavat:

- Etelä-Karjalan kansalaisopisto, EKKO
- Joutsenon Opisto
- STEP –kansanopisto Ruokolahden kampus.

Omaehtoista kotoutumiskoulutusta järjestetään koulutustahojen omien edellytysten mukaisesti osana heidän muuta koulutustarjontaansa. Ohjautuminen omaehtoisiin koulutuksiin tapahtuu suoraan oppilaitosten kautta tai asiakkaiden ohjaus- ja neuvontapalveluiden kautta.

Työllisyydestä vastaava viranomainen voi myös puoltaa kotoutumiskoulutusta omaehtoisena koulutuksena työnhakija-asiakkaan kohdalla (esimerkiksi kotoutumisajan ylittäneet henkilöt), jolloin tähän koulutukseen osallistumisesta tarvitaan työvoimaviranomaisen hyväksyntä.

Kotoutumiskoulutuksen vastuutaho Etelä-Karjalassa omaehtoisen koulutuksen osalta on koulutuksen järjestäjätaho.

9.3. Kielitaidon päättöttestaus (KotoL 26)

Kotoutumiskoulutuksen järjestäjä toteuttaa kotoutumislain mukaisen kielitaidon päättöttestauksen osana koulutusta. Kielitaidon päättöttestaus liittyy niihin kotoutumiskoulutuksiin, joissa noudatetaan Opetushallituksen opetussuunnitelman perusteita. Päättöttestaus toteutetaan ryhmättestauksena kotoutumiskoulutuksen viimeisen koulutusmoduulin lopussa.

Työnhakija-asiakkaille tarkoitetun kotoutumiskoulutuksen ja kielitaidon päättöttestauksen vastuutahona on Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä (Saimaan ammattiopisto Sampo) tai omaehtoisen kotoutumiskoulutuksen osalta muu koulutuksen järjestäjätaho.

10.

Muu koulutus ja palvelut Etelä-Karjalassa, jotka edistävät suomen kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä

Etelä-Karjalan alueella on tarjolla myös muita koulutuksia ja palveluita, jotka edistävät maahan muuttaneiden kieli-, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä. Etelä-Karjalassa on paljon toimintaa ja palveluita kielen oppimiseen, erilaisiin työelämälähtöisiin valmennuksiin ja yrittäjyyteen myös eri rahoituslähteiden kautta toteutettujen hankkeiden muodossa. Erilaiset hankkeet ovat kuitenkin usein kausiluontoisia. Kotoutumisohjelman yleisistä palvelukuvauksista on rajattu pois hankkeet, ja kuvauksissa huomioidaan vain pysyvät palvelut ja toimijat.

Kielen osaaminen sekä yrittäjyyden ja työelämän pelisääntöjen omaksuminen ovat tärkeä osa kotoutumisen prosessia ja oman elämän rakentamista Etelä-Karjalassa. Asiakkaat ohjataan näihin palveluihin viranomaisen toimesta jatkuvasti osana perustoimintaa. Vapaaehtoisista palveluista jaetaan tietoa alueen maahanmuuttajaväestölle osana toimijoiden välistä verkostoyhteistyötä.

10.1. Työllisyydestä ja kotoutumisesta vastaavan viranomaisen palveluita

Omakielinen työvalmennus (ukrainan kielellä ja venäjän kielellä)

Omakielinen työhönvalmennuspalvelu ukrainan- tai venäjänkielisille asiakkaille on tarkoitettu työnhakija-asiakkaille, kielitaidosta ja koulutustaustasta riippumatta. Palvelu on suunnattu asiakkaille, joilla on tarvetta työnhaun palveluille. Palveluun ohjautetaan työvoimaviranomaisen palveluiden kautta.

Omakielinen työhönvalmennus (kielillä: arabia, dari, farsi, kurdi, somali ja turkki)

Omakielinen työhönvalmennuspalvelu arabian-, darin-, farsin-, kurdin-, somalin- ja turkinkielisille työnhakija-asiakkaille kielitaidosta ja koulutustaustasta riippumatta. Palvelu on suunnattu asiakkaille, joilla on tarvetta työnhaun palveluille. Palveluun ohjautetaan työvoimaviranomaisen palveluiden kautta.

Yrittäjyyteen liittyvä ohjaus ja neuvonta maahanmuuttajataustaisille asiakkaille

Työvoimaviranomainen käy kertomassa yrittäjyydestä muun muassa kotoutumiskoulutuksissa ja Etelä-Karjalan kansalaisopiston (EKKO) suomen kielen kursseilla. Vierailukäynneillä annetaan yleistä tietoa työllisyysalueen yrittäjyysvalmennuksista ja -koulutuksista sekä niihin hakeutumisesta. Henkilökohtais-tietoa ja neuvontaa yrittäjyydestä kiinnostuneille maahanmuuttajille annetaan työllisyysalueen ohjaus- ja neuvontapalveluissa.

Startti yrittäjyyteen -tilaisuuksia sekä Yrittäjyyskoulutusta on tarvittaessa järjestetty työllisyydestä vastaavan viranomaisen toimesta myös englannin kielellä.

Työllisyysalueella ohjataan asiakkaita edelleen myös valtakunnallisiin yrittäjyysohjausta ja -neuvontaa antaviin verkko- ja puhelinpalveluihin, esimerkiksi Yritys-Suomen ylläpitämään englanninkieliseen puhelinpalveluun.

Muita kotoutumisen edistämisen toimintoja

Etelä-Karjalan työllisyysalueen maahanmuutto ja kotoutumisen tiimi järjestää maahan muuttaneille uusille kuntalaisille ja vieraskielisille asukkaille myös muita kotoutumista edistäviä palveluita.

Näitä palveluita ovat muun muassa yhteiskunnalliset luennot, ryhmäinfot/kuntainfot ja ryhmätoiminnot esimerkiksi kielen oppiminen, asiointi, tai elintapa-ohjaus. Ryhmätoimintoja toteutetaan myös yhteistyössä muiden kotoutumista edistävien toimijatahojen kanssa.

Yhteiskunnalliset luennot

Järjestetään yhteiskunnallisia luentoja suomalaisesta yhteiskunnasta, elämisestä ja asumisesta Etelä-Karjalassa.

Infotilaisuudet

Järjestetään infotilaisuuksia, joissa annetaan tietoa ja ohjausta asumiseen, kuntalaisen oikeuksiin ja velvollisuuksiin sekä alueella toimiviin palveluihin ja elämiseen liittyen.

Vertaistukiryhmät / asiakasryhmät

Järjestään vertaistukiryhmiä / asiakasryhmiä eri kieliryhmille, eri ikäryhmille sekä eri elämäntilanteessa oleville tarpeen mukaan.

10.2. Kuntien yrityspalvelut

Etelä-Karjalan alueelle muuttaneita yrittäjiä ja yrittäjyydestä kiinnostuneita maahan muuttajia voidaan ohjata myös alueen yrittäjäpalveluihin.

KEHY

Imatran seudun kehitysyhtiö Oy, KEHY, vastaa Imatran, Ruokolahden, Rautjärven ja Parikkalan alueella toimivien yritysten neuvonnasta sekä elinkeinopoliittisten projektien toteuttamisesta ja rahoituksesta.

WIRMA YRITYSPALVELUT

Lappeenrannan kaupungin yrityspalveluyksikkö tarjoaa maksutonta yritysneuvontaa toimiville yrityksille sekä maksutonta ja laatusertifioitua neuvontaa aloittaville yrityksille. Wirman yrityspalvelut toimivat Lappeenrannan, Taipalsaaren ja Savitaipaleen alueella.

10.3. Etelä-Karjalan hyvinvointialueen tuetun työllistymisen palvelut

Etelä-Karjalan hyvinvointialueen (EKHVA) tuetun työllistymisen palvelut tarjoavat lakisääteistä kuntouttavaa työtoimintaa työttömille työnhakijoille sekä avotyötoimintaa osana asiakkaan psykososiaalista kuntoutusta. Kuntouttavassa työtoiminnassa tavoitteet pohjautuvat asiakkaan aktivointisuunnitelmaan tai monialaiseen työllistymissuunnitelmaan.

Avotyötä ohjaa asiakkaan kuntoutussuunnitelma. Työtoiminnan avulla asiakkaan työ- ja toimintakyky, elämäntilanne sekä tulevaisuuden työllistymismah-

dollisuudet paranevat. Palvelu tukee asiakasta erilaisissa elämäntilanteissa ja ohjaa tarvittaessa muihin palveluihin. Moniammatillista yhteistyötä tehdään esimerkiksi mielenterveys- ja päihdepalveluiden kanssa.

Tuetun työllistymisen palveluihin kuuluvat työpaja Parkki, työpaja Joutseno, Toimari toimintakeskukset ja Etelä-Karjalan hyvinvointialueen keskitetty palkkatukityöllistäminen.

10.4. Tutkintoon valmentava TUVA-koulutus Etelä-Karjalassa

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus antaa opiskelijalle valmiuksia hakeutua lukiokoulutukseen tai ammatilliseen tutkintokoulutukseen, ohjaa jatko-opinto- ja työelämäsuunnitelman laadintaan sekä vahvistaa opiskelijan edellytyksiä suorittaa lukiokoulutuksen oppimäärä ja sen päätteeksi suoritettava ylioppilastutkinto tai ammatillinen tutkinto. Alle 18-vuotiaalle opiskelijalle koulutusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu.

Etelä-Karjalassa tutkintoon valmentavaa TUVA-koulutusta järjestetään Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä Saimaan Ammattiopisto Samossa ja Itä-Suomen suomalais-venäläisessä koulussa.

Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä, Saimaan ammattiopisto Sampo (Imatra ja Lappeenranta)

Saimaan Ammattiopisto Sampon järjestämä TUVA-koulutus tarjoaa valmiuksia perustaitojen vahvistamiseen ja lukio-opinnoissa menestymiseen. Maahanmuuttajataustaisilla nuorilla on mahdollisuus opiskella ja vahvistaa kielen osaamistaan TUVA – opintojen aikana.

TUVA-polulla painottuvat opinto- ja uraohjaus, perustaitojen vahvistaminen, lukiokoulutuksen opinnot ja niihin valmentautuminen. Lisäksi koulutukseen kuuluu yhteiskunnallisen osallisuuden vahvistaminen, työelämätaidot ja työelämässä tapahtuva oppiminen sekä valinnaiset opinnot. Koulutuksen aikana opiskelija parantaa opintovalmiuksiaan, vahvistaa ammatinvalintaansa ja kehittää opiskelu- ja tiedonhankintataitojaan. Koulutus tukee nuoren kasvua ja kehitystä. Sen aikana on mahdollista tutustua lukiokoulutukseen sekä ammatillisiin opintoihin. Jokaiselle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

Saimaan Ammattiopisto Sampon ryhmätoteutuksia järjestetään Lappeenrannassa ja Imatralla. Koulutuksen vastuutahona Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä, Saimaan ammattiopisto Sampo. Sampo tekee tiivistä yhteistyötä työllisyysalueen ja Etelä-Karjalan hyvinvointialueen kanssa ja pyrkii vastaamaan alueelliseen koulutustarpeeseen.

Itä-Suomen suomalais-venäläinen koulu (Imatra ja Lappeenranta)

Itä-Suomen suomalais-venäläisen koulun järjestämä TUVA-koulutus tarjoaa valmiuksia perustaitojen vahvistamiseen ja lukio-opinnoissa menestymiseen. Maahanmuuttajataustaisilla nuorilla on mahdollisuus opiskella suomi toisena kielenä -opintoja TUVA-opintojen aikana. Lisäksi opiskelija oppii tunnistamaan vahvuuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan sekä rakentaa itselleen aktiivisesti omannäköistä tulevaisuuttaan.

TUVA-polulla painottuvat opinto- ja uraohjaus, perustaitojen vahvistaminen, lukiokoulutuksen opinnot ja niihin valmentautuminen. Lisäksi koulutukseen kuuluu yhteiskunnallisen osallisuuden vahvistaminen, työelämätaidot ja työelämässä tapahtuva oppiminen sekä valinnaiset opinnot. Koulutuksen aikana opiskelija parantaa opintovalmiuksiaan, vahvistaa ammatinvalintaa sekä kehittää opiskelu- ja tiedonhankintataitojaan. Koulutus tukee nuoren kasvua ja kehitystä. Koulutuksen aikana on mahdollista tutustua sekä lukiokoulutukseen että ammatillisiin opintoihin. Jokaiselle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma. Koulutuksen laajuus on 38 viikkoa, ja suoritus aika on yksi vuosi. Koulutuksen vastuutahona on Itä-Suomen Suomalais-Venäläinen koulu.

10.5. Vapaan sivistystyön koulutukset maahan muuttaneille Etelä-Karjalassa

Vapaan sivistystyön tehtävänä on edistää elinikäistä oppimista sekä järjestää tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Vapaa sivistystyö tarjoaa monipuolisia maahanmuuttajakoulutuksia Etelä-Karjalan alueella asuville maahan muuttaneille. Vapaan sivistystyön oppilaitoksiin kuuluvat muun muassa kansanopistot, kansalaisopistot ja kesäyliopistot. Koulutuksiin / kursseille hakeutuminen on avointa kaikille, riippumatta oleskelulupatyypistä tai maassaoloajasta.

Vapaan sivistystyön oppilaitosten päärahoitus koostuu Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) vuosittain vahvistamista valtionosuuksista, joiden laskentaperuste vaihtelee eri oppilaitosmuotojen välillä. Valtionosuus kansalaisopistojen, kansanopistojen ja kesäyliopistojen rahoituksessa on 57 %. Valtionosuusjärjestelmää täydennetään erilaisilla valtionavustuksilla (OKM). Vapaan sivistystyön rahoituksessa ei ole lakisääteistä kuntaosuutta. Vapaassa sivistystyössä opetuksesta voidaan periä kohtuullisia maksuja.

Vapaa sivistystyö pystyy reagoimaan hyvinkin nopeasti erilaisiin koulutustarpeisiin käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Oppilaitokset tekevät yhteistyötä työllisyysalueen kanssa ilmoittamalla vähintään 20 viikkotuntia sisältävät koulutukset Koulutusportti-järjestelmään. Vapaan sivistystyön toimijat osallistuvat alueen koulutustyöryhmän toimintaan ja tiedottavat yhteistyötahoja alkavista koulutuksista/kursseista.

Vapaan sivistystyön koulutusta järjestävät tahot

Etelä-Karjalan alueella suomen kielen koulutuksia järjestetään seuraavissa vapaan sivistystyön oppilaitoksissa:

- Etelä-Karjalan kansalaisopisto, EKKO
- Virta-opisto (työväenopisto)
- Joutsenon opisto (kansanopisto)
- STEP-kansanopisto Ruokolahden Kampus
- Etelä-Karjalan kesäyliopisto
- Simpelejärven opisto.

Lisäksi Etelä-Karjalan alueella toimii Savitaipaleen kansalaisopisto (Savitaipale, Lemi, Taipalsaari), mutta se ei ole järjestänyt suomen kielen kursseja. Kansanopistoissa järjestetään paljon ammatillisia koulutuksia, joihin myös maahan muuttaneet voivat hakea opiskelemaan. Lisäksi Joutsenon opisto järjestää suomen kielen koulutusta Joutsenon vastaanotokeskuksen asiakkaille.

Koulutusmuodot

Vapaan sivistystyön järjestämät suomen kielen koulutusmuodot

1. Luku- ja kirjoitustaidon koulutus on tarkoitettu maahan muuttaneille, jotka ovat käyneet vain vähän / ei lainkaan koulua kotimaassaan tai joiden täytyy harjoitella latinalaista kirjoitusjärjestelmää ennen kotoutumiskoulutukseen siirtymistä. Koulutus ilmoitetaan Koulutusportti-järjestelmän kautta ja yleensä koulutukseen hakeudutaan työvoimaviranomaisen ohjaamana. Koulutus on kotoutujille maksuton. Vähintään 20 viikkotuntia sisältävän koulutuksen lisäksi on mahdollista järjestää lyhyempikestoisia kursseja tai tarvittaessa yksilöopetusta.

2. Aikuisten perusopetus on tarkoitettu oppivelvollisuusiän ylittäneille maahan muuttaneille, jotka tarvitsevat opiskeluvalmiuksien kehittämistä ja perusopetuksen päättötodistuksen jatkaakseen opintojaan. Opetus sisältää lukutaitovaiheen, alkuvaiheen ja päättövaiheen, ja opiskelija opiskelee yksilöllisesti henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti. Koulutus on osallistujalle maksuton. Etelä-Karjalan alueella ei tällä hetkellä järjestetä aikuisten perusopetusta, lähimmät järjestävät tahot ovat muun muassa Otavan kansanopisto Mikkelissä, Valkealan kansanopisto Kouvolassa ja Itä-Karjalan kansanopisto Punkaharjulla.

3. Kotoutumiskoulutus (omaehtoinen) noudattaa kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteita, mutta koulutukseen ei hakeuduta työvoimaviranomaisen kautta vaan suoraan oppilaitokseen, joka valitsee opiskelijat koulutukseen. Opiskeluryhmässä voi opiskella kotoutujien lisäksi muitakin maahan muuttaneita. Koulutus on maksullista, mutta se voi olla kotoutujille maksutonta. Koulutus ilmoitetaan Koulutusportti-järjestelmän kautta, ja jos koulutuksesta on sovittu kotoutumissuunnitelmassa, kotoutujaopiskelija voi saada kotoutumistukea ja kulukorvausta kurssimaksun maksamiseen. Omaehtoista kotoutumiskoulutusta järjestävät Joutsenon opisto, STEP-opisto Ruokolahden Kampus ja Etelä-Karjalan kansalaisopisto.

4. Muita erilaisia kielikoulutuksia/kursseja järjestetään sekä eri kielitasoilla että erilaisin teemakurssein. Kurssit ovat maksullisia, ja opiskelija hankkii myös kurssilla käytettävän oppikirjan itse. Kielikursseja järjestävät Etelä-Karjalan kansalaisopisto, Virta-opisto ja Etelä-Karjalan kesäyliopisto. Etelä-Karjalan kansalaisopistosta on mahdollista hankkia myös yksilö-/pienryhmäopetusta.

Koulutukseen hakeutuminen / vapaan sivistystyön koulutustarjonta

Koulutukseen hakeudutaan ilmoittautumalla koulutuksen tarjoajalle tai työnhakija-asiakkaat hakeutuvat koulutukseen työvoimaviranomaisen ohjaamina, ja tarvittaessa pyydetään puoltoa omaehtoisesta koulutuksesta.

10.6. Muita kielen oppimista ja työllisyyttä edistäviä toimijoita ja palveluita Etelä-Karjalassa

Etelä-Karjalan alueella toimii myös muita toimijoita ja palveluita, joiden avulla edistetään maahanmuuttajien sekä kotoutuja-asiakkaiden kielen oppimista ja työelämään kiinnittymistä. Toimijoita ovat muun muassa työpajatoimijat, kielen osaamisen näyttämiseen tarkoitettu yleinen kielitestaus Saimaan Ammattiopisto Samossa sekä kielen osaamista parantava kerhotoiminta Luetaan Yhdessä -verkoston kautta.

Laptuote-säätiö sr

Laptuote-säätiö on yleishyödyllinen työpajatoimija ja yhteiskunnallinen yritys, jonka toiminta tähtää kestäväen hyvinvoinnin rakentamiseen ja yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisemiseen valmennuksen, kuntoutuksen ja koulutuksen keinoin. Säätiö tuottaa palveluja yksityiselle ja julkiselle sektorille. Säätiön toimipisteet sijaitsevat Lappeenrannassa ja Parikkalassa.

Laptuote-säätiöllä toteutetaan myös AVI:n rahoittamaa nuorten työpajatoimintaa.

SaimaanVirta ry

SaimaanVirta ry on Imatralla toimiva työllisyyden hoitoa, sosiaalista työllistämistä ja työpajatoimintaa järjestävä yhdistys. Valmennusyksiköitä on Imatralla ja pääasiallisena toimialueena Imatran seutukunta. Osa palveluista kattaa kuitenkin koko Etelä-Karjalan.

SaimaanVirta ry toteuttaa AVI:n rahoittamaa nuorten työpajatoimintaa.

Työtaito ry

Työtaito ry on Imatralla toimiva yleishyödyllinen yhdistys, jonka lähtökohtana on tarjota nuorille paikka, josta he saavat apua ja tukea ennaltaehkäisevästi sekä mahdollistaa verkostoyhteistyön keinoin nuorille heidän tarvitsemansa palvelut.

Työtaito ry:n toiminnan tarkoituksena on nuoren yksilöllinen kohtaaminen ja tukeminen kohti koulutusta ja työelämää. Nuori on tasapuolinen yhteisön jäsen omine tehtävineen ja vastuineen, ja hänelle laaditaan henkilökohtainen valmennussuunnitelma.

Työtaito ry toteuttaa AVI:n rahoittamaa nuorten työpajatoimintaa.

Morova ry

Savitaipaleen Nuorison Tuki ry edistää nuorten ja pitkäaikaistyöttömien toimintamahdollisuuksia, työllistymistä ja elämänhallintaa. Toiminta perustuu tasa-arvoon, suvaitsevaisuuteen ja yksilön kunnioittamiseen. Tärkeimpiä työmuotoja ovat pitkäaikaisyöttömien työllistäminen, nuorten työpajatoiminta, etsivä nuorisotyö, nuorisotilatyo sekä nuorten asunnot. Toiminta on yleishyödyllistä eikä tavoittele taloudellista voittoa.

Kielten oppimiseen liittyvää toimintaa ja palveluita Etelä-Karjalassa

Yleinen kielitutkintotestaus (YKI) Saimaan ammattiopisto, Sampo

Saimaan ammattiopisto Samossa järjestetään yleistä kielitutkintotestausta. Yleinen kielitutkinto eli YKI-tutkinto on aikuisille suunnattu tutkinto, jonka avulla voi virallisesti osoittaa kielitaidon. Tutkinnot mittaavat aikuisten kielen osaamista käytännön tilanteissa, joissa osallistuja joutuu puhumaan, kuuntelemaan, kirjoittamaan sekä lukemaan vierasta kieltä. Tutkintotestausta järjestetään suomen, englannin ja venäjän kielistä. Kielitutkinnot suoritetaan yleisten kielitutkintojen vaatimusten mukaisesti.

Suomen kansalaisuutta haettaessa vaaditaan suomen kielen keskitason tutkinto. Yleistä kielitutkintotestausta järjestetään Lappeenrannassa ja Imatralla.

Suomi toisena kielenä LUT-LAB korkeakoulu Lappeenranta

LUT-LAB korkeakoulun kielikeskus järjestää kieli- ja viestintäopetusta LUTin ja LABin opiskelijoille Lahden kampuksella, Lappeenrannan kampuksella ja verkkokampuksella. Useimmat opintojaksot toteutetaan sekä syksyllä että keväällä.

LUT-LAB korkeakoulun Suomi Cafe

Suomen kielen oppimista edistävä kielikahvila yliopiston kampuksella Lappeenrannassa.

Luetaan yhdessä -ryhmä Lappeenranta / Yhteisötalo

Luetaan yhdessä -ryhmä on matalan kynnyksen opiskeluryhmä, joka tukee suomen kielen oppimista. Ryhmässä tapahtuva kielen oppiminen on alkuna kotoutumiselle ja voimaantumiselle. Ryhmässä opettaa

monta vapaaehtoistyöntekijää, jotta ryhmissä pystytään kohtaamaan osallistujat yksilöllisesti ja antamaan henkilökohtaista tukea.

Ryhmän toiminta on matalankynnyksen toimintaa. Opiskelijoiden ei tarvitse etukäteen ilmoittautua kursseille, ja uusia opiskelijoita voi tulla ryhmään lukukauden aikana. Opiskelijat voivat tuoda mukanaan myös pienet lapsensa, joille järjestetään tarpeen mukaan omaa ohjelmaa oppituntien ajaksi. Matalan kynnyksen periaatteen myötä ryhmä on heterogeeninen niin opiskelijoiden koulutustason, iän, suomen kielen tason kuin etnisen ja kulttuuritaustankin puolesta.

Opetuksen pääpaino on arjessa tarvittavassa kielitaidossa. Ryhmään voivat osallistua myös luku- ja kirjoitustaidottomat. Toiminnan avulla parannetaan heidän luku- ja kirjoitustaidon omaksumisen edellytyksiä. Toiminnan tavoitteena on myös parantaa opiskelijoiden sosiaalista toimintakykyä sekä osallisuutta, ja näin edistää opiskelijoiden ja heidän perheensä hyvinvointia. Opiskelijoiden työelämä- ja koulutusvalmiuksia parantamalla pyritään mahdollistamaan eteneminen kotoutumisessa. Lisäksi toiminnalla edistetään kaksisuuntaista integraatiota toimintaan osallistuvien kesken ja lisätään molemminpuolista kulttuurien tuntemusta. Luetaan yhdessä on vapaaehtoisten perustuva valtakunnallinen verkosto.

Puhu Suomea! -keskustelukerho Imatra / Toimintakeskus Kipinä

Monikulttuurisen toimintakeskus Kipinän suomen kielen keskustelukerhossa opetellaan käytännön arkipäivän suomea kantaväestön kanssa keskustellen. Kerhossa ei ole erillisiä vaatimustasoja, ryhmä jaetaan kerhon alussa tarpeen mukaan eri tasojen mukaan pienryhmiin. Kerhon ohjaajina toimivat Kipinän vapaaehtoiset ja ohjaajat, joiden äidinkieli on suomi. Kipinän ohjauksessa käytetään Luetaan yhdessä -verkkoston tarjoamia materiaaleja ja kirjoja. Toiminta on ilmaista eikä edellytä ilmoittautumista.

11.

Muita kotoutumista edistäviä palveluita Etelä-Karjalassa

Kotoutumisohjelmassa voidaan kuvata myös muita keskeisiä palveluita, joita kunnat, hyvinvointialueet sekä kolmannen sektorin toimijat ja yhteisöt järjestävät. Nämä muut palvelut edistävät kotoutumista ja kotoutuja-asiakkaiden työllisyyttä, yrittäjyyttä, työ- ja toimintakykyä, maahanmuuttajien hyvinvointia ja terveyttä sekä tarjoavat mahdollisuuksia järjestö- yhdistys- tai yhteisötoimintaan tai muuhun yhteiskunnan kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintaan ja osallistua niihin.

Etelä-Karjalan alueen kaikissa kunnissa edistetään kotoutumista osana kunnallisia peruspalveluita. Peruspalveluihin oikeutettuja kuntalaisia neuvotaan, ohjataan ja tiedotetaan heille kuuluvista peruspalveluista osana kuntien ja Etelä-Karjalan työllisyysalueen, Etelä-Karjalan hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden perustoimintaa.

Maahan muuttaneita kuntalaisia ohjataan palveluiden piiriin, heille kerrotaan heidän oikeuksistaan ja

velvollisuuksistaan uudella paikkakunnalla, tarjotaan yleistä ohjausta ja neuvontaa sekä autetaan paikkakunnalle asettautumisessa. Kulttuuri-, järjestö- vapaa-ajan ja harrastustoimintoihin ohjaaminen on myös tärkeä osa elämistä uudella paikkakunnalla ja uudessa kotimaassa, ja se tukee erityisesti sosiaalisten kontaktien rakentamista. Etelä-Karjalan kunnilla on yleis- ja yhteensovittamisvastuu maahanmuuttajien ja kotoutuja-asiakkaiden kotoutumisen edistämisen palveluiden järjestämisestä kotoutumisohjelman mukaisesti sekä niiden suunnittelusta, kehittämisestä ja seurannasta paikallistasolla. Alueen kunnat kehittävät kotoutumisen edistämistä monialaisena yhteistyönä. Kunnat huolehtivat kunnan kotoutumisen edistämisen suunnittelun ja kehittämisen yhteensovittamisesta hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevien palveluiden suunnittelun ja kehittämisen kanssa.

Etelä-Karjalan kunnat ovat Imatra, Lappeenranta, Lemi, Luumäki, Parikkala, Rautjärvi, Ruokolahti, Savitaipale ja Taipalsaari.

11.1. Kunnallisia kotoutumista edistäviä palveluita Etelä-Karjalassa

Kotoutumista tukevia ja edistäviä kunnallisia peruspalveluita Etelä-Karjalan kunnissa ovat erityisesti:

- Alueen kuntien nuorisopalvelut, Ohjaamo Lappeenranta ja Ohjaamo Imatra
- Kulttuuri- ja liikuntapalvelut
- Varhaiskasvatuksen ja opetuksen peruspalvelut
- Työllisyyttä- ja yrittäjyyttä edistävät kunnalliset palvelut
- Kirjastopalvelut
- Kuntien ylläpitämät kohtaamispaikat
- Asumisen palvelut.

Esimerkkejä muista kuntakohtaisista palveluista

Imatran kaupunki – Uusien imatralaisten ilta

Imatran kaupunki järjestää kerran vuodessa uusille imatralaisille tilaisuuden, jossa uudet kaupunkilaiset toivotetaan tervetulleeksi paikkakunnalle. Paikalla on tavattavissa kaupungin työntekijöitä eri aloilta, kuten tapahtumista, liikunnasta, kulttuurista, koulutuksesta ja maahanmuuttopalveluista.

Imatran kaupunki, valmistava esiopetus ja valmistava perusopetus

Maahanmuuttajataustaiset lapset sijoittuvat Imatralalla oman lähikoulunsa esiopetusryhmiin. Esiopetuksen tavoitteiden lisäksi opetuksen tarkoituksena on vahvistaa oppilaan kielitaitoa. Esikouluikäisille tehdään suomen kielen taidon arviointi vuosittain tammi-helmikuussa. Testin perusteella kielenoppimiseen tukea tarvitsevat lapset ohjataan valmistavaan opetukseen.

7–16-vuotiaiden maahanmuuttajalasten valmistavaa opetusta järjestetään Kosken koulussa. Ne monikielisten perheiden lapset, jotka eivät ole olleet valmistavan opetuksen tarpeessa, saavat omissa lähikouluissaan tukea ja tukitoimia (suomi toisena kielenä opetus, tukioetus ja oman äidinkielen opetus).

Imatran kaupunki – osallisuuskoordinaattori ja kotiuttaja

Imatran kaupungilla työskentelee osallisuuskoordinaattori ja kotiuttaja, jonka työtehtäviin kuuluu kotoutumisen sekä osallisuuden edistäminen Imatran kaupungissa ja järjestöyhteistyö.

Lappeenrannan kaupungin liikuntapalvelut

Kaupungin liikuntapalveluissa työskennellään osallistavasti ja huomioidaan vieraskieliset liikunnan palvelukokonaisuudessa tasavertaisena osana väestöä. Keinoja ovat esimerkiksi tiedotuksen moninaisuus, informaation kuvittaminen ja englannin kielen käyttö. Liikuntapalveluissa tiivistetään yhteistyötä ja hyvien käytäntöjen- ja kohderyhmään liittyvän osaamisen jakamista muiden kaupungin toimialojen kanssa. Suomalaisen liikuntakulttuurin ja eri liikuntalajien perustaitojen opastaminen on myös osa liikuntapalveluiden toimintaa. Vieraskielisten osaamista hyödynnetään myös esimerkiksi vertaistoiminnan keinoin.

Lappeenrannan kaupungin omakielinen opetus, perusopetuksessa

Lapsi voi saada oman äidinkielen, kotikielen ja ulkomailla hankitun kielitaidon ylläpito-opetusta hake muksen perusteella. Ryhmä perustetaan, jos hakemuksia on vähintään viisi ja sopiva opettaja löytyy. Palvelu on ilmainen ja opetus on maksutonta. Oppilaan vanhemmat vastaavat mahdollisista kuljetuksista sekä matka- ja oppimateriaalikustannuksista. Lapset voivat osallistua opetukseen ylläpitääkseen ulkomailla opittua vieraan kielen taitoaan. Opetusta annetaan yleensä kaksi tuntia viikossa, ja oppitunnit ovat koulutuntien jälkeen.

Lappeenrannan kaupungin maahanmuuttajien valmistava esiopetus ja valmistava perusopetus

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa olevalla lapsella on oikeus saada esiopetusvuoden aikana vähintään 900 tuntia valmistavaa opetusta pääsääntöisesti viisi tuntia päivässä viitenä päivänä viikossa. Opetusjärjestelyt päätetään vuosittain.

Valmistavan opetuksen tavoitteena on edistää opetukseen osallistuvan oppilaan suomen/ruotsin kielen taitoa, tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Tavoitteena on myös antaa tarvittavia valmiuksia perusopetukseen siirtymistä varten.

Esiopetuksen valmistavassa opetuksessa tavoitteena on jatkuva ja systemaattinen kielen kehityksen arviointi sekä lapsen suomen/ruotsin kielen taidon järjestelmällinen vahvistaminen. Opetuksessa kiinnitetään erityistä huomiota lapsen kaksikielisen/monikulttuurisen identiteetin kehityksen tukemiseen sekä koulunkäyntivalmiuksien vahvistamiseen. Opetuksessa käytettävät työtavat harjaannuttavat eri kieli- ja kulttuuriryhmistä tulevia lapsia käyttämään kieltä eri toiminnoissa ja kotouttavat suomalaiseen kulttuuriin.

Perusopetukseen valmistava opetus on tarkoitettu oppilaille, jotka eivät heikon suomen kielen taidon vuoksi voi osallistua suomenkieliseen opetukseen. Ennen valmistavaan opetukseen siirtymistä oppilas osallistuu tarvittaessa kielikokeeseen.

Perusopetukseen valmistavaa opetusta saa seuraavilla kouluilla:

Pulpin koulu (1.–6.lk)

Joutsenon koulu (7.–9.lk)

Sammonlahden koulun Skinnarilan toimintayksikkö (1.–6.lk)

Sammonlahden koulu (7.–9.lk)

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opinto-ohjelma. Oppilas opiskelee suomea ja mahdollisesti omaa äidinkieltään sekä integroituu suomenkieliseen opetukseen. Opetuksen pääpaino on luku- ja kirjoitustaidon oppimisessa sekä niissä perusasioissa, jotka tukevat arkitilanteissa selviytymistä ja kotoutumista.

Rautjärven kunta, maahanmuutto ja kotoutuminen

Rautjärven kunnassa tehdään kotoutustyötä yhdessä muun muassa Etelä-Karjalan maahanmuuttopalveluiden, Etelä-Karjalan hyvinvointialueen, TE-toimiston sekä eri järjestöjen, kuten SPR:n kanssa. Rautjärvellä toimii kunnan kotoutumisen ohjaaja, joka tekee palveluohjausta sekä organisoii kunnassa kotoutumiseen liittyviä vapaa-ajantoimintoja ja järjestää yhteisöllistä toimintaa.

Rautjärven kunta, kohtaamispaikka Sopukka
Rautjärven kunnan ylläpitämä kaikille avoin kohtaamispaikka Sopukka. Kohtaamispaikka on avoin kaikille kolmannen sektorin toimijoille avoimen- ja yleisen toiminnan järjestämiseen. Sopukassa kokoontuu muun muassa MLL:n perhekahvila ja jutellaan suomeksi -kerho.

Ruokolahden kunta, maahanmuutto ja kotoutuminen

Työllisyyspalvelut

Ruokolahden kunnassa toimii kunnan oma työllisyyskoordinaattori.

Varhaiskasvatus/perusopetus

Ruokolahden kunta tarjoaa maksuttoman varhaiskasvatuksen.

Perusopetuksessa tehdään yhteistyötä STEP-koulutuksen eri kulttuureista tulevien opiskelijaryhmien kanssa (muun muassa Välituntipajat) ja kouluissa järjestetään kerhotoimintaa.

Taipalsaaren kunta, kohtaamispaikka Luoto

Kohtaamispaikka Luoto on kunnan tila Saimaanharjulla, joka tarjoaa yhdistyksille, järjestöille ja muille kolmannen sektorin toimijoille alustan järjestää kaikille kuntalaisille avointa matalankynnyksen toimintaa ja näin lisätä kunnan alueen yhteisöllisyyttä, hyvinvointia sekä tukea osallistamasta. Kohtaamispaikassa on viikoittaisia ja kuukausittaisia ryhmiä, avoimia ovia, teematapahtumia, kerhotoimintaa sekä erilaisia tilaisuuksia.

11.2. Hyvinvointialueen kotoutumista edistäviä palveluita

Etelä-Karjalan hyvinvointialueen palveluissa edistetään myös kotoutumista, annetaan ohjausta ja neuvontaa terveys- ja/tai sosiaalipalveluista osana kotoutujien alkuvaiheen palveluita. Monialainen yhteistyö kotoutumista edistävän sosiaalityön ja ohjauksen sekä työllisyysalueen kotoutumisen ja maahanmuuttotyön kanssa korostuu erityisesti niiden kotoutuja-asiakkaiden kohdalla, jotka tarvitsevat kotoutumisensa alkuvaiheessa monialaista tukea.

Työnhakija- ja maahanmuuttaja-asiakkaat tarvitsevat usein myös alkuvaiheessa terveystarkastuksen, jossa kartoitetaan maahan muuttaneen henkilön terveyden kokonaistilannetta ja ohjataan henkilö tarvittaessa lisätutkimuksiin.

Kotoutumista edistävä sosiaalityö ja sosiaaliohjaus

Kotoutumista edistävän sosiaalityön palvelu on tarkoitettu 18–64-vuotiaille kansainvälistä suojelua saaville henkilöille, mikäli heillä on sosiaalipalveluiden tarpeita. Palvelu on tarkoitettu alkuvaiheen kotoutumisen tueksi henkilöille, joilla on kotikunta Etelä-Karjalassa ja jotka ovat asuneet Suomessa alle kolme vuotta. Lisäksi hyvinvointialueen kotoutumista edistävä sosiaalityö järjestää palvelut ihmiskaupan uhreille, joilla on kotikunta Etelä-Karjalassa.

Kotoutumista edistävässä sosiaalityössä tuetaan ihmistä elämänvaiheessa eteenpäin pääsemiseksi ja tarvittaessa autetaan etsimään sopivia palveluja. Yhteistyötä tehdään tarpeen mukaan muiden toimijoiden kanssa.

Kotoutumista edistävä sosiaalityö ja sosiaaliohjaus voivat sisältää:

- Sosiaalihuoltolain mukainen palvelutarpeen arviointi
- Suunnitelmallinen sosiaalityö ja sosiaaliohjaus
- Palveluihin ja etuuksiin liittyvä ohjaus ja neuvonta
- Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki
- Tuki kriisitilanteissa.

Elintapaohjaus

Etelä-Karjalan hyvinvointialue toteuttaa yksilöllistä elintapaohjausta koko maakunnan alueella. Elintapaohjaus on tarkoitettu nuorille aikuisille, aikuisille ja ikääntyneille. Ohjausta ja tukea tarjotaan muun muassa painonhallintaan, unettomuuden lääkkeettömään hoitoon sekä nikotiinituotteiden käytön lopettamiseen.

Ohjausta annetaan ajanvarauksella. Vastaanotto- ja toteutetaan hyvinvointiasemilla. Hyvinvointivalmentajat ovat myös käyneet pitämässä erilaisia alustuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen teemoista eri kohderyhmille. Lisätietoja löytyy hyvinvointialueen verkkosivuilta.

Sosiaalihuoltolain mukaiset yhteydenotot ja ilmoitukset

Monialaista osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointia käynnistettäessä hyvinvointialueen edustaja kutsutaan mukaan työskentelyyn tekemällä maahanmuuttajasta sosiaalihuoltolain (2014/1301 §35) mukainen yhteydenotto tai ilmoitus tuen tarpeen arvioimiseksi. Yhteydenotto tai ilmoitus tehdään Etelä-Karjalan hyvinvointialueen sähköisen palvelukanavan kautta. Ilmoitus ohjautuu asiakkaan iän mukaisesti työikäisten, ikääntyneiden tai lapsiperheiden palveluihin. Hyvinvointialue ottaa yhteyttä ilmoituksen tehneeseen tahoon ja sovitaan yhteistyön jatkoaskelista.

Työllisyyden monialaisen tuen yhteistointamalli kotoutuja-asiakkaiden kohdalla

Etelä-Karjalan TYM-verkostossa on kyse työllistymisen monialaisesta edistämisestä (TYM) annetun lain (381/2023) sekä lain nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen (388/2024) mukaisesta yhteistointamallista Etelä-Karjalan työllisyysalueella. TYM-verkoston muodostavat työvoimaviranomainen, hyvinvointialue ja Kansaneläkelaitos, jotka yhdessä arvioivat työttömän monialaisen palvelutarpeen, suunnittelevat ja yhteensovittavat työttömien työllistymisen kannalta tarkoituksenmukaiset palvelut kokonaisuuksiksi sekä vastaavat työllistymisprosessin etenemisestä ja seurannasta. Monialaisen tuen yhteistointamallisissa yhteensovitettavissa palveluissa ovat työvoimapalvelut sekä sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalvelut.

Maahan muuttaneiden alkuvaiheen terveystarkastukset

Alkuvaiheen terveystarkastukset kuuluvat Etelä-Karjalasta kotikunnan saaneille henkilöille, ja ne järjestetään Etelä-Karjalan hyvinvointialueen toimesta. Terveystarkastus sisältää muun muassa fyysisen ja psyykkisen terveydentilan kartoittamisen sekä tar-

vittavia laboratorio- ja röntgentutkimuksia. Lisäksi tarkastetaan rokotusten voimassaolo ja annetaan infoa alueen terveystarpeista. Tarvittaessa asiakkaat ohjataan neuvolan ja kouluterveydenhuollon piiriin.

Työttömien terveystarkastukset

Terveysasemilla terveydenhoitajan tekemä maksuton terveystarkastus on tarkoitettu kaikille työttömille Etelä-Karjalan hyvinvointialueella. Palvelu on keskitetty Armilan ja Honkaharjun terveysasemille, mutta palvelua on saatavilla myös muilla alueen hyvinvointiasemilla. Työttömien terveystarkastuksiin ohjaututaan työvoimaviranomaisen läheteellä.

Työttömyys elämäntilanteena tuo mukanaan asioita, joihin tottuminen vaatii aikaa. Työttömyys voi olla myös mahdollisuus uuteen. Työttömyyden aikana on mahdollista pohtia tulevaisuutta ja etsiä uusia vaihtoehtoja työnhakijana. Terveydenhoitajan tekemä terveystarkastus on maksuton. Terveystarkastus on tarkoitettu kaikille työttömille Etelä-Karjalan alueella. Terveystarkastukseen voi hakeutua itsenäisesti tai TE-toimiston läheteellä.

Terveystarkastukseen suositellaan hakeutumaan, mikäli edellisestä terveystarkastuksesta on aikaa tai jokin asia huolettaa terveyteen liittyen. Terveystarkastukseen on hyvä hakeutua kolmen kuukauden sisällä työttömyyden alkamisesta.

11.3. Kolmannen sektorin: yhteisöjen ja järjestöjen kotoutumista edistäviä palveluita Etelä-Karjalassa

Kotoutumista edistetään Etelä-Karjalassa kiinteästi myös kolmannen sektorin, yhteisöjen ja järjestöjen toiminnoissa. Kotoutumista edistävää järjestötoimintaa tai vastaavaa kolmannen sektorin ja yhteisöjen toimintaa on runsaasti alueella. Alueen kunnissa järjestöt, seurakunnat sekä muut toimijat toimivat aktiivisesti tarjoten osallistumismahdollisuuksia, ottamalla vieraskielisiä ja maahan muuttaneita mukaan toimintaan joko osallistujina tai tasavertaisina toimijoina ja edistävät osallisuutta eri tavoin tämän väestöryhmän keskuudessa.

Kotoutumisohjelmatyön valmistelussa on otettu huomioon myös kolmannen sektorin, yhteisöjen ja järjestöjen toiminta. Maakunnan alueella toimiville vastaaville tahoille lähetettiin sähköinen yhdistyskysely (kesä-syyskuu 2024) ja 16.8.2024 järjestettiin tilaisuus verkossa. Yhdistyskyselyyn vastasi 31 yhdistystoimijaa ja tilaisuuteen osallistui 23 henkilöä.

Kotoutumista ja maahan muuttaneiden osallisuutta edistetään yhdistysten toiminnoissa, ja tämä jaottelu on tehty sähköiseen kyselyyn saatujen yhdistysten vastausten perusteella:

- Harrastuksia ja liikuntaa tarjoava yhdistystoiminta; ml. urheilu- ja seuratoiminta
- Terveystta- ja hyvinvointia edistävä yhdistystoiminta (esim. Lappeenrannan seudun diabetesyhdistys ry)
- Aineellista apua, ruoka-apua ja auttamista tarjoava yhdistystoiminta (esim. Luukkaan Pysäkki ry.)
- Hengelliset- ja aatteelliset yhdistykset (esim. Rauhan Isoäidit)
- Lapsiperheille tai lapsille suunnattu yhdistystoiminta (esim. Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Kaakkois-Suomen piiri)
- Maahan muuttaneille ja vieraskielisille suunnattu tai kohdennettu yhdistystoiminta (esim. Lappeenrannan seudun ukrainalaiset ry ja Imatran ukrainalaiset ry)
- Kulttuuriyhdistykset ja taiteen perusopetusta tarjoavat yhdistykset (esim. Mustan ja Valkoisen Teatteri yhdistys ry ja Taidekoulu Estradi)
- Työllisyyttä edistävä kolmannen sektorin ja järjestötoiminta (esim. SaimaanVirta ry)
- Asukasyhdistykset ja kohtaamispaikat
- Arjen taidot ja kotitalousneuvonta (esim. Kaakkois-Suomen Martat)
- Monikulttuurisuutta ja osallisuutta edistävä yhdistystoiminta (esim. Kipinä ry, Suomen Punainen Risti ja Etelä-Karjalan yhdistykset ry).

Esimerkkejä toimijoista Etelä-Karjalasta

Nicehearts ry

Yhteisöotalo Lappeenrannan toiminnan koordinointi

Yhteisöotalo Lappeenranta

Yhteisöotalo Lappeenrannassa toimii avoimena matalan kynnyksen toimintakeskuksena ja kohtauspaikkana kaikille kaupunkilaisille. Yhteisöotalolla järjestetään myös eri toimijoiden ylläpitämiä osallisuutta ja hyvinvointia edistäviä ryhmätoimintoja. Toiminta on maksutonta ja useat eri yhteisöotalon toiminnot ovat erityisesti maahanmuuttajataustaisille suunnattuja.

Naapuriäiti Cafe

Naapuriäiti-cafe on ilmainen, avoin kahvila Suomeen muuttaneille naisille. Kahvilassa voit tavata muita Suomeen muuttaneita naisia ja keskustella yhdessä suomeksi ja/tai englanniksi.

Naapuriäiti toiminta

Naapuriäiti-toiminta on vertaistuellista vapaaehtoistoimintaa Suomeen muuttaneille naisille. Kattavan Naapuriäiti-koulutuksen jälkeen Naapuriäidit järjestävät toimintaa alueellaan, auttavat muita Suomeen muuttaneita naisia ja tekevät yhteiskunnallista vaikuttamista. Naapuriäiti-toiminnan aluekoordinaattorit tukevat vapaaehtoisia ja järjestävät mukavaa virkistystoimintaa.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto MLL

Mannerheimin Lastensuojeluliitto (MLL) on avoin kansalaisjärjestö, joka edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia. MLL on lasten, nuorten ja perheiden arjen asiantuntija, vapaaehtoistyön toteuttaja, arjen tuen kehittäjä sekä yhteiskunnallinen vaikuttaja. MLL rakentaa yhdessä kumppaneidensa kanssa lapsiystävällistä yhteiskuntaa, jossa lapsia ja lapsuutta arvostetaan ja jossa kaikki kantavat vastuunsa lasten hyvinvoinnista. MLL toimii lasten oikeuksien puolesta, ja lasten oikeuksien perustana on YK:n lapsen oikeuksien sopimus.

Perhekahvilatoiminta MLL

Perhekahviloihin ovat kaikki tervetulleita! Perhekahvilassa tutustut paikkakunnan muihin, samassa elämäntilanteessa oleviin vanhempiin ja lapset saavat ikäistään leikkiseuraa.

Perhekahvilassa jutellaan, kahvitellaan, leikitään lasten kanssa tai kuullaan asiantuntija-alustuksia. Perhekahvilan toimintaa suunnitellaan yhdessä perhekahvilakävijöiden toiveiden mukaisesti. Perhekahvilat syntyvät vanhempien omasta aloitteesta ja toimivat suurimmaksi osaksi vapaaehtoisvoimin.

Ystäväksi maahanmuuttajaäidille

Toiminta tukee maahan muuttaneiden äitien kotoutumista ja kielen oppimista sekä tutustuttaa heidät suomalaiseen yhteiskuntaan ja kulttuuriin. Maahanmuuttajanainen ja vapaaehtoinen päättävät yhdessä, kuinka usein he tapaavat ja mitä haluavat tehdä tavatessaan. Suomenkielistä ystävää kaipaavat maahan muuttaneet naiset ovat tavallisia naisia, jotka haluavat oppia suomea ja tutustua uuteen ihmiseen. Vapaaehtoisilta ei vaadita mitään erityistaitoja, vaan avoin mieli ja kiinnostus tutustua uuteen ihmiseen riittävät. Joskus maahanmuuttajaäiti ja vapaaehtoinen saavat toisistaan elämänmittaiset ystävät.

Aloitustapaamisessa MLL:n työntekijä on mukana. MLL:n koordinaattori on säännöllisesti yhteydessä molempiin osapuoliin. Etelä-Karjalassa toimintaan liittyvissä kysymyksissä voi olla yhteydessä Kaakkois-Suomen piirin koordinaattoriin.

SPR – Suomen Punainen Risti

Kotoutumisen tuki SPR

Vastuu maahanmuuttaneiden kotoutumisesta on valtiolla ja kunnilla, joilla on siinä säädetyt tehtävänsä. Suomen Punainen Risti toimii viranomaisten tukena yhteistyössä verkostojen, eri järjestöjen ja yritysten kanssa.

Punainen Risti tukee ensisijaisesti haavoittuvassa asemassa olevien maahan muuttaneiden, kuten turvapaikanhakijoiden ja kiintiöpakolaisten eli uudelleensijoitettujen kotoutumista. Alaikäiset yksin tulleet turvapaikanhakijat sekä perheryhmäkodeissa asuvat nuoret oleskeluluvan saaneet tarvitsevat erityistä tukea.

Varhain aloitettu kotoutumisen tuki auttaa merkittävästi maahan muuttaneen sopeutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Punainen Risti pyrkii tukemaan kotoutumista maahantulon ensimmäisestä päivästä lähtien, jolloin motivaatio oppia suomen kieltä ja kulttuuria on suurimmillaan.

Esimerkkejä Punaisen Ristin kotoutumisen tuesta ovat: kielikerhot, Arjen apu, läksyhelppi, ystävätoiminta, kansainväliset klubit, osaamisen kartoitus, työelämän tutustumisjaksot (TET).

Ystävätoiminta SPR

Suomen punaisen ristin ystävätoiminta perustuu vapaaehtoistoimintaan. Vapaaehtoisen ystävän tärkein ominaisuus on kyky kuunnella ja olla läsnä. Yhteinen ajanvietto voi olla kahvittelua, ulkoilua tai jokin mielekäs harrastus. Tavoitteena on sitoutua pidemmäksi aikaa.

Voitte yhdessä miettiä, kuinka haluatte tavata. Ys-

tävätoiminnan myötä syntyy siteitä yli ikä- ja kulttuurirajojen, ja yhteinen ajanvietto rikastuttaa myös vapaaehtoisen ystävän elämää. Lappeenrannan ystävätoiminnasta vastaa SPR:n ystävätoiminnan koordinaattori.

Kaakkois-Suomen Martat

Kotoutumisen tuki Martoissa

Kaikki marttapiirit tukevat oman alueensa kotoutujia sujuvan arjen löytymiseksi uudessa kotimaassa.

Monet kansainväliset martat esittelevät marttatoimintaa maahan muuttaneille. He toimivat tukihenkilöinä piirien kotitalousneuvonnassa tai järjestävät yhteistä ruuanvalmistusta tai käsityö- ja askarteluiltoja. Lisätietoja kansainvälisestä työstä ja kotoutumisen tuesta omasta piiristä tai Marttaliitosta.

Arki sujuvaksi toiminta Martoissa maahan muuttaneille

Oman arjen sujuvuus ja hallinta ovat yksi elämän perusasioita, myös uudessa kotimaassa. Marttojen Arki sujuvaksi -kursseilla harjoitteleme yhdessä arkisia taitoja Suomessa. Käytännön työn lomassa opetamme arjen suomen kielen sanastoa.

Maahan muuttaneiden kursseilla käymme yhdessä kaupassa, tutustumme keittiön työvälineisiin, suomalaisiin elintarvikkeisiin ja ruokaan sekä kokkaamme ja leivomme yhdessä. Kestävää kehitystä ja ympäristöasioita opetamme arjen pienten valintojen ja hyvien toimintatapojen avulla. Arjen suomen kielen sanasto karttuu myös kodinhoidon kursseilla, samalla kun siivousaineet, -välineet ja -tavat tulevat tutuiksi. Rohkeus suomen kielen käyttämiseen lisääntyy.

Imatran monikulttuurinen toimintakeskus Kipinä

Monikulttuurinen toimintakeskus Kipinä on kaikille avoin matalan kynnyksen kohtaamispaikka Imatralla, johon voi tulla tapaamaan uusia ystäviä, tutustumaan eri kulttuureihin ja harrastamaan eri tavoin.

Toimintakeskuksessa järjestetään muun muassa avointa kerhotoimintaa, suomen kielen kerhoja ja tukikahvilatoimintaa.

Kansainvälinen ystävätoiminta

Ystäväperheteroiminta LUT-LAB

Ystävätoiminnan kautta kansainvälinen LUT-yliopiston tai LAB-ammattikorkeakoulun opiskelija pääsee viettämään aikaa paikallisten kanssa tutustuen suomalaiseen arkielämään.

Ystävätoimintaan osallistuvat tutustuvat ystävätaapaamisessa syyslukukauden alussa syyskuussa, jonka jälkeen tapaamisista sovitaan itsenäisesti.

Ystäväopiskelijaksi voi saada LAB-ammattikorkeakoulun tai LUT-yliopiston kansainvälisen vaihto- tai tutkinto-opiskelijan. Kansainväliset opiskelijat ovat iältään noin 19–39-vuotiaita ja tulevat pääosin Euroopasta, Aasiasta ja Afrikasta. He opiskelevat Suo-

nessa joko syyslukukauden, koko lukuvuoden tai muutamia vuosia.

Kansainvälistä ystävätoimintaa ylläpitävät LUT-yliopisto ja LAB-ammattikorkeakoulu yhteistyössä Lahden ja Lappeenrannan seurakuntayhtymän oppilaittoiminnan kanssa.

Ystäväperheteroiminta Imatralla

Imatran kaupunki ja Step-koulutuksen Ruokolahden yksikkö toteuttavat yhteistyössä kansainvälistä ystävätoimintaa Step-koulutuksen kansainvälisille opiskelijoille Imatran seudulla. Ystävätoiminnassa opiskelijat tutustuvat paikallisiin perheisiin ja yksityishenkilöihin sekä tapaavat heitä vapaamuotoisesti. Ystävätoiminnan tavoitteena on antaa ulkomailta tulleille opiskelijoille mahdollisuus tutustua suomalaiseen kulttuuriin, paikallisuuteen, suomen kieleen ja arkielämään. Vastavuoroisesti paikalliset ystävät saavat tutustua ulkomailta tulleen opiskelijan kulttuuriin ja tapoihin.

Paikallisille ystäville ja kansainvälisille opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus tutustua ystävätaapaamisessa syyslukukauden alussa, jonka jälkeen tapaamisista ja yhteydenpidosta sovitaan itsenäisesti. Ystävätoimintaa koordinoivat Imatran kaupungin osallisuuskoordinaattori ja STEP-opiston koulutuspäällikkö.

12.

*Yhteistyö ja verkostot
kotoutumisen edistämässä
Etelä-Karjalassa*

Yhteistyö ja verkostot kotoutumisen edistämässä

Kotoutumisen yhdyspinoilla Etelä-Karjalassa tehdään säännöllistä yhteistyötä, jotta palvelurakenteet toimivat ja palvelut kehittyvät osana monialaista kotoutumisen toimintaympäristöä. Yhteistyötä tehdään asiakaskohtaisesti, kuntakohtaisesti sekä osana maakunnallisia että valtakunnallisia verkostoja.

Maahanmuuttoon ja kotoutumisen edistämiseen liittyy myös ajankohtaisia ilmiöitä sekä uudenlaisia palvelutarpeita. Suunnitelmallisen yhteistyön avulla kotoutumisen toimijoilla on aina ajantasainen tilannekuva, jolloin palvelutarpeisiin voidaan reagoida paremmin ja pystytään vastaamaan toimintaympäristön muutoksiin.

Esimerkkejä yhteistyöryhmistä sekä verkostoyhteistyöstä

Vastaanottokeskuksesta kuntaan -verkosto

Verkostoyhteistyössä käsitellään käytännön yhteistyöhön ja yhdyspintoihin liittyviä kysymyksiä, erityisesti vastaanottokeskusten, kuntien ja hyvinvointialueen osalta sekä henkilöiden kuntiin muuttoon liittyviä kysymyksiä. Ryhmä kokoontuu kaksi kertaa vuodessa hyvinvointialueen kokoon kutsumana.

Yhteistyöryhmään osallistuvat tahot

- Etelä-Karjalan työllisyysalueen maahanmuutto- ja kotoutumisen tiimi
- Hyvinvointialueen kotoutumista edistävä sosiaalityö
- Etelä-Karjalan hyvinvointialueen lapsiperhesosiaalityö
- Etelä-Karjalan hyvinvointialueen terveystalvet
- Etelä-Karjalan hyvinvointialue: maahanmuuttaneiden terveydenhoitaja
- Alueen vastaanottokeskukset (Joutsenon vastaanottokeskus, Imatran vastaanottokeskus, Lappeenrannan alaikäisyksikkö)
- ELY maahanmuuton ja kotoutumisen tiimi
- KELA: Etelä-Karjalan alueen palveluryhmä

Etelä-Karjalan koulutustyöryhmä

Koulutustyöryhmässä käsitellään alueen koulutuksellisia tarpeita erityisesti kotoutumisen alkuvaiheen koulutusten osalta, kehitetään keskinäistä yhteistyötä, viestintää sekä yhteisiä toimintakäytäntöjä ja ennakoidaan tulevia koulutustarpeita. Koulutustyöryhmä kokoontuu kaksi kertaa vuodessa.

Koulutustyöryhmään osallistuvat tahot

- Etelä-Karjalan työllisyysalueen maahanmuutto- ja kotoutumisen tiimi
- Saimaan ammattiopisto Sampo
- STEP –kansanopisto Ruokolahden kampus
- Etelä-Karjalan kansalaisopisto EKKO
- Etelä-Karjalan kesäyliopisto KESYLI
- Joutsenon opisto
- LAB Ammattikorkeakoulu, Lappeenrannan kampus
- ELY keskus / maahanmuutto ja kotoutuminen
- Etelä-Karjalan hyvinvointialue / kotoutumista edistävä sosiaalityö

Kunnan ja hyvinvointialueen kotoutumisen edistämisen asiakastyön toimijoiden yhteistyöryhmä

Työryhmässä käsitellään erityisesti monialaisen kotoutumisen tuen ja yhteistyöhön liittyviä kysymyksiä, ajankohtaisia asiakaskuntaan liittyviä asioita sekä toimintamalleihin liittyviä kysymyksiä. Yhteistyöryhmä kokoontuu kaksi kertaa vuodessa tai useammin, mikäli tarvetta on.

Yhteistyöverkoston jäseniä ovat

- hyvinvointialueen aikuisten sosiaalipalvelujen kotiitiimi,
- kunnan kotoutumisen asiantuntijat sekä
- ryhmän kokoukseen voidaan kutsua myös muita asiantuntijoita ja yhteistyökumppaneita (esim. ELY-keskus, maahanmuuttajien terveydenhoitaja)

Ohjauksen ja neuvonnan yhteistyö ja muut verkostot (viranomaistoimijat)

Ohjauksen ja neuvontapalveluihin sekä kotoutumisen edistämiseen liittyvää verkostoyhteistyötä myös muun muassa seuraavissa verkostoissa:

- Valtakunnallinen ohjauksen ja neuvontapalveluiden verkosto
- Nuorten palveluiden verkosto
- Ukrainalaisten palvelut -verkosto (ELY koordinoi)
- Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän Etelä-Karjalan verkosto
- Lähisuhdeväkivallan ehkäisyn työryhmä
- Kuntien yleiset neuvontapalvelut
- Hyvinvointialue, Kela ja maahanmuuttopalvelut Etelä-Karjalan työryhmä
- Lape-työryhmä.

Kuntien ja muiden toimijoiden on mahdollista kutsua maahanmuutto ja kotoutumisen maahanmuuton tiimin edustaja kuntien erilaisiin työryhmiin, joissa tiimin tehtävänkentän tuntemuksesta ja asian-tuntemuksesta on hyötyä. Näin voivat olla esimerkiksi kuntien hyvinvoinnin (HYTE) sekä sivistyksen toimialueiden työryhmät.

Työllisyyden monialaisen yhteistyön ja kotoutumisen edistämisen verkostoyhteistyö

Etelä-Karjalan TYM-verkostossa on kyse työllistymisen monialaisesta edistämisestä (TYM) annetun lain (381/2023) sekä lain nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen (388/2024) mukaisesta yhteistoimintamallista Etelä-Karjalan työllisyysalueella. TYM-verkoston muodostavat työvoimaviranomainen, hyvinvointialue ja Kansaneläkelaitos, jotka yhdessä arvioivat työttömän monialaisen palvelutarpeen, suunnittelevat ja yhteensovittavat työttömien työllistymisen kannalta tarkoituksenmukaiset palvelut kokonaisuuksiksi sekä vastaavat työllistymisprosessin etenemisestä ja seurannasta. Monialaisen tuen yhteistoimintamallissa yhteensovitettavia palveluita ovat työvoimapalvelut sekä sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalvelut.

Kotoutujien tausta, osaaminen ja palvelujen tarpeet ovat moninaisia. Osalla kotoutumisessa saattaa olla erityisiä haasteita, esimerkiksi oppimisvalmiuksien, työelämävalmiuksien tai arjen hallintaan liittyvien haasteiden osalta.

Kotoutuja-asiakkaiden kohdalla, jos monialaisen työvoimapalvelujen yhteensovittamisen tarve havaitaan, asiakas ohjautuu TYM-lain mukaisiin palveluihin. Monialaista yhteistyötä tehdään tällöin asiakkaan työvoimaviranomaisen, hyvinvointialueen ja Kelan palveluiden yhteensovittamisen kanssa (TYM-verkosto). Yhteistyömalleja kotoutuja-asiakkaiden kohdalla kehitetään. Kotoutumisen asiantuntijat ovat mukana kehittämistyössä.

International House -toimintamalli-verkosto

International House -toiminnan keskeisin kohderyhmä on opiskelun, työn tai yrittäjyyden perusteella maahan muuttaneet ja heidän perheenjäsenensä. Tavoitteena on tukea kohderyhmän asettumista ja työllistymistä Etelä-Karjalan alueelle. Yhteistyöverkoston kuuluu muun muassa alueen oppilaitokset (LUT/LAB, Sampo), TE-palvelut, maahanmuuttopalveluiden neuvonta ja ohjaus, ELY-keskus sekä kuntien yrityspalvelut. Verkostoa koordinoi maahanmuutto- ja kotoutumisen tiimin kv-osajakoordinaattori.

Perheiden ja kotivanhempien kotoutumisen edistämisen verkostotyö

Osana kotivanhempien tavoittamisen ja lapsiperheiden kotoutumisen edistämisen toimintamallien kehittämistä verkostoyhteistyötä vahvistetaan koulutustoimijoiden, alueen kuntien varhaiskasvatusten, kunnan työvoimaviranomaisen, avointen päiväkotien, hyvinvointialueen lapsiperhepalveluiden, neuvoloiden, yksityisten päiväkotien, seurakuntien ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa, jotka tarjoavat palveluita lapsille, vanhemmille ja lapsiperheille Etelä-Karjalan alueella.

Yhteinen tiedottaminen ja viestintä sekä tarvittaessa palveluverkoston koolle kutsuminen tapahtuu maahanmuutto- ja kotoutumisen tiimin kautta.

Yhteistyötä tehdään myös Etelä-Karjalan lapsiperheiden palvelujen verkoston (LAPE) toimintaympäristössä.

Ikäihmisten kotoutumisen edistämisen verkostot ja yhteistyö

Etelä-Karjalan alueella ikääntyneiden maahanmuuttajien ja kotoutujien määrät ovat viime vuosina lisääntyneet. Ikääntyvän ihmisen kotoutumisen tavoitteet ja haasteet poikkeavat osin nuorempien maahan muuttaneiden tilanteista. Huomioitaessa ikäihmiset kotoutujina on tarpeen huomioida esimerkiksi perheen kulttuurisidonnaista käsitystä ja haasteita digitaalisten palveluiden käytössä.

Osana ikääntyneiden kotoutumisen tukemista, kotoutumisen asiantuntijat toimivat ikäihmisiä erityisesti koskettavien palvelujen ja toimintojen verkostoissa. Näitä ovat muun muassa hyvinvointialueen ikäihmisten palvelut, omaishoitajien yhdistys, Ikäystävällinen Etelä-Karjala -toiminta.

Yhteistyö kolmannen sektorin, yhteisöjen ja järjestöjen toiminnoissa:

Verkostoyhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden, kuntien ja kotoutumista edistävien toimijoiden kesken tehdään Etelä-Karjalassa paljon.

Maakunnalliset verkostot, joissa ennen kaikkea järjestötoimijoiden keskinäistä yhteistyötä edistetään ovat muun muassa:

- Etelä-Karjalan monikulttuurisuusverkosto (MOVE) -verkosto, koordinoijana Suomen Punainen Risti
- Monikulttuurisuustoimijoiden verkosto, koordinoijana Etelä-Karjalan yhdistykset

Työllisyysalueen maahanmuutto- ja kotoutumisen tiimi kutsuu jatkossa vuosittain koolle yhdistys- ja järjestötoimijoiden yhteistyöfoorumin, johon kutsutaan laajasti kotoutumisen edistämisen parissa toimivia järjestöjä. Foorumin tavoitteena on muun muassa tehdä näkyväksi järjestö- ja yhdistyskentän kotoutumista edistävää yhteistyötä, edistää keskinäistä yhteistyötä sekä käsitellä kulloinkin ajankohtaisia teemoja.

Edellä mainittujen asioiden lisäksi yhdistys- ja järjestötoimijoiden esiin nostamia konkreettisia toiveita ja tavoitteita maakunnalliselle yhteistyölle ovat esimerkiksi:

- Kehittää rasismivastaisen viikon toimintaa (viikko 12) ja YK:n suvaitsevaisuuspäivää (16.11),
- Mahdollisuuksien Tori -tapahtuman yhteiskehittäminen (Lappeenranta ja Imatra)
- Järjestökentän monikielisen viestinnän kehittäminen
- Etelä-Karjalan harrastuskalenterista tiedottaminen ja sen käytön edistäminen.

13.

Yhteenveto

Tässä kotoutumisohjelma-asiakirjassa on tehty koontia ja kuvattu Etelä-Karjalan alueen kotoutumista edistäviä palveluita. Samanlaista palveluiden yhteen kokoamista kotoutumisen edistämiseen liittyen ei aikaisemmin olla koostettu maakunnallisesti.

Kotoutumiseen liittyvä työ ja maahan muuttaneiden kuntalaisten kotoutumisen edistäminen on monialaista työtä ja palveluita tarjoavat monenlaiset toimijat. Tämä monitoimijainen kenttä maakunnan tasolla ja sen kuvaaminen on ollut myös ohjelmatyön keskeisin haaste, koska toimijoita ja palveluita usean eri kunnan alueella on niin paljon.

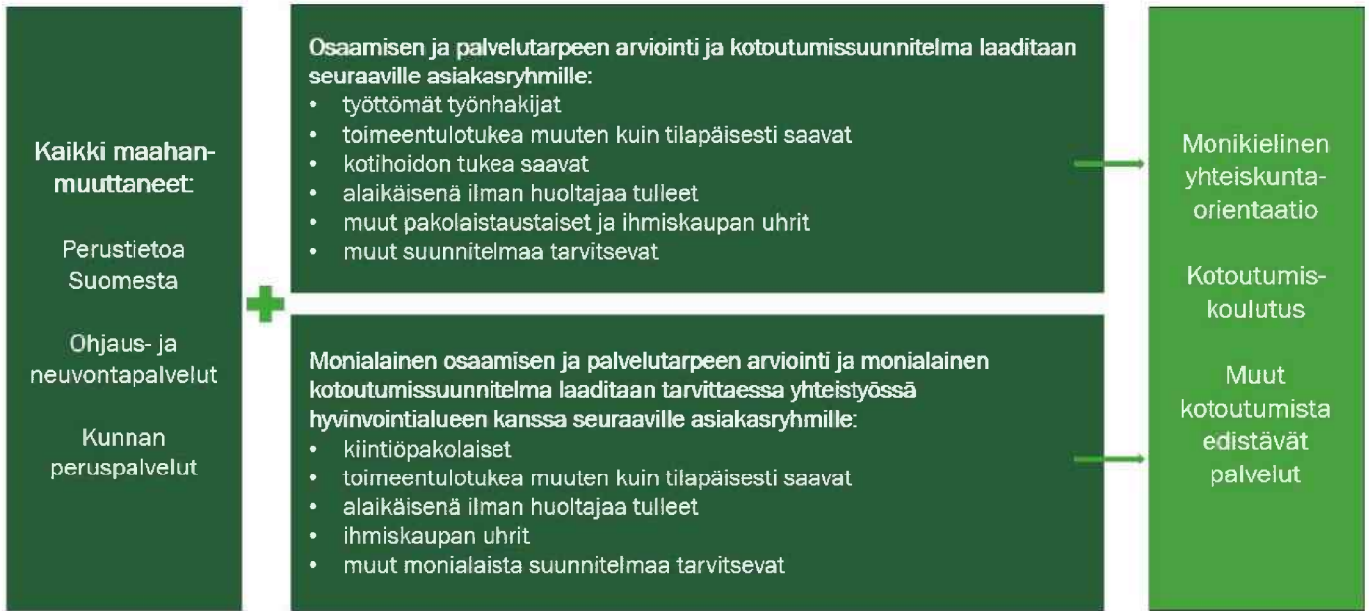
Valmistelutyön ajankohtana on ollut käynnissä myös koko toimintaympäristön laajuinen muutos, joka liittyy työllisyyspalveluiden kunnille siirtymiseen ja kotoutumisen lainsäädännön muutoksiin. Pelkästään valmistelutyön aikana lain sisällöt ovat muuttuneet ja täsmentyneet, mikä on vaikuttanut myös siihen sisältöön, jota tähän asiakirjaan on kuvattu.

Etelä-Karjalan alueen kuntien muodostama työllisyysalue vastaa vuoden 2025 alusta kotoutumiseen liittyvien viranomaistehtävien hoidosta ja on siten myös yleis- ja yhteensovittamisvastuussa kotoutumisen edistämisen palveluiden järjestämisestä sekä niiden suunnittelusta, kehittämisestä ja seurannasta paikallistasolla. Muut viranomaistoimijat, kuten KELA, hyvinvointialue ja maahanmuuttovirasto vastaavat kukin omista lakisäateisistä palveluistaan, kunnat vastaavat omista peruspalveluistaan, koulutuksen järjestäjät omistaan ja kolmas sektori sekä järjestöt omista toiminnoistaan.

Kotoutumisen edistämistä Etelä-Karjalassa on kehitettävä edelleen monialaisena yhteistyönä. Yhteistyö ja palvelujen yhteensovittaminen ovat tärkeitä, kun pohditaan jokaisen asiakkaan omaa polkua ja elämän rakentamista uudessa kotimaassa. Tämä kotoutumisohjelma palvelee erityisesti koko toimijakenttää, selventäen eri toimijoiden rooleja kotoutumisen edistämässä ja palvelen niitä työntekijöitä, jotka ohjaavat asiakkaita edelleen eteenpäin eri toimijoiden palveluihin.

Kenelle kotoutumista edistäviä palveluita tulee tarjota?

Yllä olevaan kuvaan on vielä koostettu yhteenvetoa siitä, kenelle kotoutumista edistäviä palveluita tulisi tarjota. Lähtökohtaisesti yleinen ohjaus- ja neuvonta kuuluu kaikille maahan muuttaneille, ja osa viranomaispalveluista vain kotoutuja-asiakkaille.

Kotoutumista edistävien palveluiden kuvaaminen Etelä-Karjalan alueella on prosessi, joka on jatkuvassa muutoksessa. Järjestöjen ja hankkeiden toimintoihin vaikuttavat olennaisesti esimerkiksi rahoitukset, ja toimintojen loppuminen muuttaa heti myös toimijakenttää ja alueen palveluita. Myös kuntien ja organisaatioiden toimintaympäristöt muuttuvat, ja viranomaisten toimintaa ohjataan keskeisesti lainsäädännön kautta.

Etelä-Karjalassa tapahtuu paljon hyviä asioita kotoutumis- ja maahanmuuttotyöhön liittyen. Muualta muuttaneet ihmiset nähdään alueella elinvoimatekijänä, ja myös tästä syystä on tärkeää edistää ja kehittää niitä palveluita, jotka saavat ihmisiä asettautumaan, elämään, kouluttautumaan ja työllistymään alueelle.

Keskinäisen yhteistyö ja monialaisista osista koostuvat palvelut eivät tule häviämään ja siksi onkin tärkeää, että eri toimijat ymmärtävät toistensa työtä ja tekevät verkostotyötä lämmöllä, sitkeästi ja toinen toisiaan arvostaen.

Lähteet

Finlex

Hallintolaki (434/2003). Ajantasainen lainsäädäntö FINLEX.

Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030434>

Kuntalaki (410/2015). Ajantasainen lainsäädäntö FINLEX.

Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150410>

Laki kotoutumisen edistämisestä (681/2023). Ajantasainen lainsäädäntö FINLEX.

Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2023/20230681#Pidm45843170666848>

Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä / TYM (381/ 2023). Ajantasainen lainsäädäntö FINLEX.

Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2023/20230381>

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023). Ajantasainen lainsäädäntö FINLEX.

Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2023/20230380>

Laki hyvinvointialueesta (611/2021). Ajantasainen lainsäädäntö FINLEX.

Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2021/20210611>

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021). Ajantasainen lainsäädäntö FINLEX.

Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210612>

Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999). Ajantasainen lainsäädäntö FINLEX.

Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990621>

Suomen perustuslaki (731/1999). Ajantasainen lainsäädäntö FINLEX.

Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>

Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014). Ajantasainen lainsäädäntö FINLEX.

Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20141325>

Muut lähteet

Etelä-Karjalan hyvinvointialue. Kotoutumista edistävä sosiaalityö.

Saatavissa: <https://www.ekhva.fi/palvelut/tyoikaisten-palvelut/kotouttava-sosiaalipalvelu/>

Etelä-Karjalan hyvinvointialue. Tuetun työllistymisen palvelut.

Saatavissa: <https://www.ekhva.fi/palvelut/tyoikaisten-palvelut/tukea-tyollistymiseen/>

Etelä-Karjalan hyvinvointialue. Elintapaohjaus.

Saatavissa: <https://www.ekhva.fi/asiakkaalle/tarvitsetko-apua/voi-hyvin/syo-liiku-ja-nuku-hyvin/elintapaohjaus/>

Etelä-Karjalan hyvinvointialue. Huoli-ilmoitus.

Saatavissa: <https://www.ekhva.fi/asiakkaalle/kanssasi/ilmoita-huolesta/>

Etelä-Karjalan kansalaisopisto EKKO. Verkkosivut. Saatavissa: <https://ekko.fi/>

Etelä-Karjalan Kesäyliopisto KESYLI. Verkkosivut. Saatavissa: <https://kesyli.net/>

Etelä-Karjalan työllisyysalueen suunnitelma työvoimapalveluiden järjestämisestä ja kotoutumisen edistämisen tehtävien hoitamisesta.

Saatavissa: <https://dynastyjulkaisu.parikkala.fi/kokous/2023279-4-6967.PDF>

Etelä-Karjalan työllisyysalue /TE24 uudistus. Työllisyyden ekosysteemin palvelukuvaukset-Excel. Ei saatavissa.

Etelä-Karjalan yhdistykset ry. Verkkosivut. Saatavissa: <https://www.ekyhdistykset.fi/>

Imatran kaupungin verkkosivut. Uusien imatralaisten ilta. Saatavissa: <https://www.imatra.fi/welcome>

Imatran kaupungin verkkosivut. Maahan muuttajien opetus.

Saatavissa: <https://www.imatra.fi/kasvatus-ja-koulutus/perusopetus/maahanmuuttajien-opetus>

Imatran kaupungin verkkosivut. Ystävöiminta.

Saatavissa: <https://www.imatra.fi/yst%C3%A4v%C3%A4toiminta>

Imatran monikulttuuriyhdistys KIPINÄ! ry. Verkkosivut.

Saatavissa: <https://www.imatrankipina.fi/>

Info Finland. Verkkosivut. Saatavissa: www.infofinland.fi

Itä-Suomen koulun verkkosivut. Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus TUVA. Saatavissa: <https://www.itasuomenkoulu.fi/tuva/>

Joutsenon opiston verkkosivut. Saatavissa: <https://www.joutsenonopisto.fi/>

KEHY. Yrityspalvelut Imatran seutu. Saatavissa: <https://kehy.fi/>

Kirje kunnille ja hyvinvointialueille kotoutumisen edistämiseen liittyvästä ohjauksesta ja neuvonnasta sekä virkavastuukysymyksistä. VALTIONEUVOSTO.

Saatavissa: <https://kotoutuminen.fi/documents/56901608/164898447/TEM-ja-STM-kirje-kunnille-ja-hyvinvointialueille-6.6.2023.pdf/0069c349-6bbf-fa72-dcd8-57a3f009d070/TEM-ja-STM-kirje-kunnille-ja-hyvinvointialueille-6.6.2023.pdf?t=1686563220222>

Kotoutumislain kokonaisuudistus (KOTO24). Verkkosivut.

Saatavissa: <https://kotoutuminen.fi/kotoutumislain-uudistus>

Kunnan kotoutumisen edistämisen suunnittelu. Tarkistuslista. Verkkosivut.

Saatavissa: <https://kotoutuminen.fi/koto24-kunnan-kotoutumisen-suunnittelun-tarkistuslista>

Kunnan kotoutumisohjelman laadinta. Verkkosivut.

Saatavissa: <https://kotoutuminen.fi/kunnan-kotoutumisohjelman-laadinta>

Kuntien kotoutumisen edistämisen viitearkkitehtuuri. KEHA keskus.

Saatavissa: <https://kotoutuminen.fi/documents/56901608/164898447/Kuntien+kotoutumisen+edist%C3%A4misen+viitearkkitehtuuri.pdf/650dd03c-d2c1-7170-7dd8-ad395f94f10c/Kuntien+kotoutumisen+edist%C3%A4misen+viitearkkitehtuuri.pdf?t=1703057418114>

KOTO24. Tuumaustunti: Kotivanhempien kotoutumisen edistäminen- materiaali. Kuntaliitto.

Saatavissa: https://www.kuntaliitto.fi/sites/default/files/media/file/KOTO24-tuumaustunti%2026.3.%20Esitysmateriaali_0.pdf

Lappeenrannan kaupungin verkkosivut. Omakielinen opetus.

Saatavissa: <https://www.lappeenranta.fi/fi/kasvatus-ja-koulutus/perusopetus-lappeenrannassa/perusopetuksen-sisallot-ja-tavoitteet/oman-aidinkielen-opetus>

Lappeenrannan kaupunki. Liikuntaa selkosuomeksi.

Saatavissa: <https://www.lappeenranta.fi/fi/kulttuuri-ja-liikunta/liikunta/ohjattu-liikunta/liikuntaa-selkosuomeksi-2024>

Lappeenrannan kaupungin yrityspalvelut WIRMA. Verkkosivu.

Saatavissa: <https://www.wirma.fi/>

Laptuote-säätiö sr:n verkkosivut. Saatavissa: <https://www.laptuote.fi/>

Lemin kunnan verkkosivut. Saatavissa: <https://lemi.fi/>

LUT Yliopiston verkkosivut. Ystävöiminta. Saatavissa: <https://www.lut.fi/fi/tutustu-meihin/yliopiston-esittely/ystavatoiminta>

LUT-LAB korkeakoulu. Kieliopinnot. Saatavissa: <https://elut.lut.fi/en/completing-studies/language-studies/finnish-second-language>

Luumäen kunnan verkkosivut. Saatavissa: <https://www.luumaki.fi/fi>

Mallipohja kunnan kotoutumisohjelmaa kuvaavan asiakirjan laatimisen tueksi. Verkkosivut.

Saatavissa: <https://kotoutuminen.fi/koto24-kotoutumisohjelma-asiakirja>

Martat Kaakkois-Suomi. Verkkosivut: <https://www.martat.fi/kaakkois-suomi/>

Martat. Kotoutumisen tuki. Verkkosivut. Saatavissa: <https://www.martat.fi/martalle/vapaaehtoistoiminta/kansainvaliset-martat/>

Martat. Neuvonta maahan muuttajalle verkkosivusto.

Saatavissa: <https://www.martat.fi/martat/toimintamme/kohdennettuneuvonta/arki-sujuvaksi/maahanmuuttajat/>

Nicehearts ry. Lappeenrannan yhteisötalon verkkosivut. Saatavissa: <https://www.nicehearts.com/lappeenranta/>

Parikkalan kunnan verkkosivut. Saatavissa: <https://parikkala.fi/>

Rautjärven kunnan verkkosivut. Maahanmuutto ja kotoutuminen.

Saatavissa: <https://rautjarvi.fi/fi/Palvelut/Maahanmuutto-ja-kotoutuminen/e23f72d6-872d-407c-a7c2-d6d7adb73f47>

Rautjärven kunta. Kohtaamispaikka Sopukka. Verkkosivut.

Saatavissa: <https://www.rautjarvi.fi/fi/Vapaa-aika/Jarjestoyhteistyö/Kohtaamispaikka-Sopukka>

Ruokolahden kunnan verkkosivut. Saatavissa: <https://www.ruokolahti.fi/fi>

Saimaan ammattiopisto Sampon verkkosivut. Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus TUVA.

Saatavissa: https://www.edusampo.fi/opiskelemaan/koulutustarjonta/muut_koulutukset/valmentavat_koulutukset/tuva

Saimaan ammattiopisto Sampon verkkosivut. Yleinen kielitutkinto YKI.

Saatavissa: https://www.edusampo.fi/opiskelemaan/koulutustarjonta/muut_koulutukset/kielitutkinnot_ja_kotoutumiskoulutus

Saimaan ammattiopisto Sampon verkkosivut. Koulutukset maahanmuuttajille.

Saatavissa: https://www.edusampo.fi/opiskelemaan/hae_opiskelijaksi/maahanmuuttajille

SaimaanVirta ry:n verkkosivut. Saatavissa: <https://saimaanvirta.fi/>

Savitaipaleen kunnan verkkosivut. Saatavissa: <https://www.savitaipale.fi/fi>

Savitaipaleen nuorison tuki ry. Toimintakeskus MOROVA. Verkkosivut. Saatavissa: <https://snty.fi/>

Simpelejärven opiston verkkosivut. Saatavissa: <https://uusi.opistopalvelut.fi/simpelejarvenopisto/fi/>

STEP koulutus Ruokolahden kampus. Verkkosivut.

Saatavissa: <https://step.fi/tietoa-meista/kampukset-ja-toimipaikat/ruokolahden-kampus/>

Suomen Punainen Risti. Ystävätoiminta. Verkkosivut. Saatavissa: <https://rednet.punainenristi.fi/node/6294>

Suomen Punainen Risti. Kotoutumisen tuki. Verkkosivut. Saatavissa: <https://rednet.punainenristi.fi/kotoutumisentuki>

Taipalsaaren kunta verkkosivut. Saatavissa: <https://www.taipalsaari.fi/fi>

Taipalsaaren kunta verkkosivut. Kohtaamispaikka Luoto.

Saatavissa: <https://taipalsaari.fi/fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/kohtaamispaikka-luoto>

Työllisyyskatsaus syyskuu 2024. Kaakkois-Suomen ELY keskus.

Saatavissa: <https://www.ely-keskus.fi/documents/10191/54332454/ty%C3%B6llisyyskatsaus+syyskuu+2024.pdf/bb88f645-97e3-0cff-760f-6745f617fdfa?t=1729573486630>

Työtaito ry. Verkkosivut. Saatavissa: <https://tyotaitory.wordpress.com/>

Virta opisto. Työväen opisto Imatran kaupunki. Saatavissa: <https://www.imatra.fi/virtaopisto>

Yrityssuomen englanninkielinen puhelinpalvelu. Verkkosivusto. Saatavissa: Enterprise Finland Telephone Service - Suomi.fi

LIITE 1 Pakolaistyön maakunnallinen toimintamalli

Turvapaikkahaun kautta pakolaisena kuntapaikalle:

- Jos oleskeluluvan saanut henkilö on haavoittuvassa asemassa, ilman huoltajaa tullut alaikäinen tai tarvitsee muista syistä tukea kuntaan muuttamisessa, vastaanottokeskus esittää ELY-keskukselle, että henkilö tulisi osoittaa kuntaan kuntapaikalle. Kuntapaikka tarkoittaa, että kunta järjestää asiakkaalle asunnon, avustaa palveluihin pääsemisessä ja järjestää asiakkaan tarvitsemat palvelut.
- Kunta vastaa kuntasijoitusesitykseen myönteisesti kuultuaan myös hyvinvointialuetta
- Vastaanottokeskus välittää muuttajasta tiedon kunnan kotoutumisen edistämisestä vastaavalle viranomaiselle
- Kunnan kotoutumisen edistämisestä vastaava viranomainen auttaa asunnon saamisessa
- Muuttaja ohjataan terveystarkastukseen
- Lasten ilmoittaminen kouluun tai varhaiskasvatukseen
- Alkuvaiheen asettautumisen palvelut
- Tarvittava yhteistyö hyvinvointialueen kotoutumisen edistämisestä vastaavan sosiaalityön kanssa
- Mikäli muuttaja on työvoiman ulkopuolinen henkilö, hänelle laaditaan osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvio sekä tarvittaessa kotoutumissuunnitelma
- Tarvittaessa suunnitelmallinen kotoutumisen ohjaus

Turvapaikkahaun kautta tulleen omaehtoinen muutto/muualta Suomesta muuttava alle 3 v

- Omaehtoinen muutto tarkoittaa sitä, kun oleskeluluvan saanut henkilö ei muuta kuntapaikalle. Esimerkiksi silloin, kun turvapaikanhakija asuu valmiiksi yksityismajoituksessa ja jää asumaan nykyiseen asuntoonsa, muuttaa oleskeluluvan saatuaan ystäviensä tai sukulaistensa luokse tai haluaa etsiä asunnon itse, kyseessä on omaehtoinen/itsenäinen muutto. Enemmistö oleskeluluvan saaneista turvapaikanhakijoista muuttaa kuntaan itsenäisesti.
- Muuttajan suostumuksella vastaanottokeskus voi välittää olennaisia tietoja muuttajasta kuntaan tai muussa tapauksessa vastaanottokeskuksesta tulee antaa muuttajalle kunnan kotoutumisen edistämisestä vastaavan viranomaisen yhteystiedot
- Mikäli muuttaja on työvoiman ulkopuolinen henkilö, hänelle laaditaan osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvio sekä tarvittaessa kotoutumissuunnitelma maahanmuutto ja kotoutumisen tiimissä
- Vastaanottokeskuksesta muuttava ohjataan maahanmuuttajan terveystarkastukseen
- Tarpeen mukaan alkuvaiheen asettautumisen palvelut ja kotoutumisen edistämisen palvelut
- Muualta Suomesta muuttavasta henkilöstä voidaan saada etukäteistietoa lähtökunnan maahanmuuttajapalveluista tai asiakas voi tulla itse ohjaus- ja neuvontapalvelun kautta pyytämään aikavarausta.

Kiintiöpakolainen

- Kiintiöpakolaisina Suomeen saapuvat henkilöt saavat pakolaisaseman ja muuttavat suoraan kuntaan asumaan.
- Kunta tekee päätöksen vastaanotettavista pakolaisista ja aikatauluttaa vastaanoton Ely:n kanssa
- Etelä-Karjalan maahanmuuttopalvelut aloittavat vastaanoton valmistelun yhdessä kunnan kanssa sekä muiden tarvittavien yhteistyötahojen kanssa, esimerkiksi hyvinvointialueen sosiaalipalvelut ja terveyspalvelut
- Vastaanoton valmisteluun kuuluu asuntojen etsiminen vastaanottavan kunnan kanssa yhteistyössä
- IOM huolehtii matkanjärjestelyistä, SPR tiedottaa/kuulee kuntaa ajankohdasta
- Maahanmuutto ja kotoutumisen tiimin kotoutumisasiantuntija organisoii asuntojen vuokrasopimukset, sähkösopimukset sekä tarvittavan ja välttämättömän kalustuksen
- Ennen saapumista kotoutumisen ohjaaja organisoii tarvittavat aikavaraukset, kuten DVV on kotikunnan rekisteröimistä varten, Poliisille mahdollista ulkomaalaisen rekisteröintiä sekä henkilökortin hakemista varten, Migriin matkustusasiakirjoja varten sekä terveydenhuoltoon alkuvaiheen terveystarkastusta varten. Hyvinvointialueen sosiaaliohjaus huolehtii etuuksiin liittyvistä etukäteisvalmisteluista. Lisäksi kotoutumisen ohjaaja huolehtii lasten ilmoittamisesta kouluun ja varhaiskasvatukseen
- Saapumisen jälkeen alkuhaastattelu, alkuvaiheen asettautumiseen ohjaus ja neuvonta (koti, ympäristö), jalkautuva tuki viranomaiskäynneille ja muille aikavarauksille tarpeen mukaan, ilmoittautuminen työttömäksi työnhakijaksi
- Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi sekä tarvittaessa kotoutumissuunnitelma/monialainen kotoutumissuunnitelma (tai perheen kotoutumissuunnitelma tarvittavalla verkostolla/kunnan kotoutumispalvelut ja hyvinvointialue)

Perheenyhdistäminen

- Pakolaisaseman saaneen henkilön perheenjäsenen on mahdollista hakea perheenyhdistämisen perusteella oleskelulupaa Suomeen
- Perheenjäseneksi katsotaan:
 - aviopuoliso
 - rekisteröity parisuhdekumppani
 - avopuoliso (jonka kanssa olet asunut avioliitonomaisessa suhteessa vähintään kaksi vuotta yhdessä tai teillä on yhteisessä huollossa oleva lapsi)
 - alle 18-vuotiaan lapsen huoltaja
 - alle 18-vuotias lapsi
 - Suomessa asuva henkilö on perheenkokoaja
- Jotta perheenkokoajalta ei vaadita toimeentuloedellytystä, oleskelulupaa tulee hakea kolmen kuukauden sisällä siitä, kun perheenkokoaja on saanut päätöksen hakemukseensa. Kolmen kuukauden määräajan laskeminen alkaa siitä päivästä, kun perheenkokoaja on saanut oleskelulupapäätöksen tiedoksi.
- Hakemuksen voi panna vireille ainoastaan ulkomailla asuva hakija itse. Alaikäisen hakijan puolesta hakemuksen täyttää ja panee vireille hänen huoltajansa.
- Perheenkokoajaa voidaan tukea hakuprosessissa. Usein hän käytännössä auttaa perheenjäsentään tekemään oleskelulupahakemuksen EnterFinlandissa (Maahanmuuttoviraston verkkopalvelu, jossa voi hoitaa lähes kaikki Maahanmuuttoviraston lupa- ja kansalaisuusasiat)
- Perheenyhdistämisprosessi on pitkä ja usein perheenkokoajalle henkisesti raskas, joten häntä pyritään tukemaan prosessin aikana ja ohjaamaan tarvittaessa ammattilaisen antaman avun pariin.